

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИ

2012 сыл
Балабан ыйын
1 күнэ
Субуота № 112-113
(10705)

1935 сыл алтынны 5
күнгүр төрүттэммитэ

○ Нам улуунун хаһыата ○

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастын хаһыата»

Оттоохун-2012

ОТ ҮЛЭТЭ БҮППЭТ

Тыа хаһаайыстыбатын управленийтын иһитинэриитинэн атырдыах ыйын 30 күнгүр улууспутугар оттоохун туруга манньк: Үөдэй нэһилиэгэ — 2545 т (82,3 %), I Хомустаах — 1833 т (69,6 %), Партизан — 1687 т (74,1 %), Никольский — 1139 т (76 %), Хамаҕатта — 2244 т (85,94 %), Хатын Арыы — 3885 т (70 %), Бөтүн — 1847 т (89,6 %), Модут — 1815 т (57,7 %), Хатырык — 1400 т (65 %), Маймаҕа — 223 т (50,8 %), Түбэ — 1350 т (77 %), Арбын — 742 т (83,3 %), Көбөкөн — 1040 т (87,8 %), Фрунзе — 292 т (70 %), II Хомустаах — 996 т (42 %), Искра — 576 т (98 %), Таастаах — 788 т (66,2 %), Салбан — 1570 т (97,3 %), Ленскэй нэһилиэк — 1307 т (93,2 %) оту кэбиспиттэр. Онон улуус үрдүнэн барыта 27289 т (74 %) от кэбиһиллибит. Көстөрүн курдук, ааспыттааҕар (атырдыах ыйын 27 к.) Партизан, Хамаҕатта, Бөтүн, Модут, Хатырык, Маймаҕа, Түбэ, Фрунзе нэһиликтэрин отторо эбиллибит.

Л. НОВГОРОВОДА

Айылҕа — алаһа дьиэбит

БАЛАБАН ЫИА

Быйыл бам ыйа, бэс ыйа, от ыйа курааннаан, онно эбии өрүс уута халааннаан, аһыҥа өрө туран от үүммэтэ. Кырдал өтгө оттоммото. Айылҕабыт эрийэр-мускуйар. Онон балабан ыйыгар ардах мэхэйдээбэтэ буоллар дин бадалаах дьон элбээтэ. Былырын 2011 сыл балабан ыйыгар хайдах этэй?

Балабан ыйын 1-3 күннэригэр кураан, сылаас этэ. 4 чыһылаҕа эбиэттэн киэһэ ардаата, 5-кэ кыратык ардаан баран, 6 чыһылаҕа былыттаах этэ да ардаабатаҕа. Оттон 7 чыһылаҕа түүнү быһа ардаабыта уонна сарсыныгар эбиэккэ диэри түспүтэ. 8-ка тыаллаах, былыта суох ыраас күн этэ. Балабан ыйын 8-17 күннэригэр кураан күннэр турдулар. 18-ка түүн хаардаах ардах түһэн баран халлыбыта. 19-23 чыһылаҕар кыратык ардахтаан ылара оттоонунга мэхэйдээбэтэ. 24-кэ тыал, буурҕа эрээри, ардах түспэтэ. 25-26 чыһылаҕар ардаҕа суох, былыттаах этэ. 27-бэ сарсыарда 9 чаастан хаар түһэн сири манхатта, эбиэттэн киэһэ халынна, хаар уулунна. Балабан ыйын 28-30 күннэригэр сарсыарда -6°C, -2°C, -9°C тымныйда, былыта суох кураан, күнүһүн сылаас күннэр турбуттара.

Балабан ыйын 4, 5, 7 күннэригэр ардахтаах этэ да оттоонунга улаханньк мэхэйдээбэтэ. Маннайгы тымны сарсыардалар балабан ыйын 11, 14, 15, 19, 20, 24, 25, 27, 28, 29, 30 күннэригэр буолан -1°C — -9°C диэри тымныбыта. Сымнаҕас, сылаас ый ааспыт эбит. Кэлэр балабан ыйа, дьэ, хайдах буолар? Кэтээн көрүөххэ.

К. ЕРЕМЕЕВ

Кыһыл-Сыяр бөһ.

БҮГҮН - БИЛИИ КҮНЭ

дар ананнылар. I Хомустаах орто оскуолатыгар капиталнай өрөмүөн ытылынна, Хамаҕатта орто оскуолата өрөмүөннэнэ. Нам 1 №-дээх орто оскуолата профессиональнай үөрэхтээһингэ республикатааҕы конкурска кыттан Президент грантын ылла. Модут агрооскуолатын «Саһарҕа» сайынгы лааҕыра республикаҕа үһүс миэстэ буолла.

Быйылгыттан оскуолаларга саҕа предмет — «Основы религиозных культур и светской этики» киирдэ уонна саҕа «История Намского улуса» курс, «Уроки здоровья» үөрэтиллиэхтэрэ.

Л. НОВГОРОВОДА

Мин манньк этиилээхпин

Соторугааҕыта дьонтон иһитим — эргэ амбулатория онугар куобаха уонна собоҕо анаммыт пааматынньыктардаах сквер дуу, болуоссат дуу оҥоһуллар дьин. Бэйи эрэ, оттон саас бу сиргэ улууспут хаһыатын редакциятын хонтуората тутуллуоҕа дьин сурах баара. 2010 сыллаахха редакция дьиэтэ, территорията олоччу ууга барбытын билэбит. Аны туран

КЭСКИЛЛЭЭХТИК ДЬАҤАНЫАХХА

тиэрдим этэ — тула өттүттэн эргичи көстүүлээх, киэн-куон территориялаах сиринэн улуус дьаһалтатын иннигэр баар (билигин кураанах турар) миэстэбэ куобаха да, собоҕо да, ону ааһан саха ынаҕар уонна сылыгыгар өйдөбүннүктэри туруорар тоҕо сатамматыҕ?

онон саха норуотун үгэһинэн, «Кырдыаҕастан — сүбэтин» диэбитти, мин этиилэрбин болҕомтоҕо ылыахтара дьин эрэнэбин.

В.Н. РОМАНОВ,

тыыл, үлэ ветерана, Нам сэл.

билигин таас бааннык аттыгар баар сирэ чизски барайы, дьон ылбычча булан тийибэттэр, дьы-этэ-уота төһө да өрөмүөннээбит иннигэр олус эргэ, кыараҕас даҕаны быһыылаах.

Хайа, уонна тыа дьоно автобустан түһээт поликлиникаҕа сылда таарыйа редакцияҕа өнгөс гынан биллэри, ыста-тыяа о.д.а. биэрэн, биитэр сонун кэпсээн аһалларыгар олус тоҕоостоох буолуо этэ. Кыра кириитикэ аайыттан өһүргэнэн улуус хаһыатын атарахсытар сатамат. Көрдөхпүнэ, оннук айылаах кириитикэ да аҕыйах быһыылаах.

Мин куобах уонна собо саха дьонун кыһарҕаннаах сылларга өрүһүйбүттэрин туох да дьин утарбаппын, бэйэм эппинэн-хааммынан билбит киһи буоларынан өйүүбүн. Ол эрээри улуус баһылыгар уонна кыла-бынай архитекторга этиибин

Дьон-сэргэ, мин санаабар, туох дириллэрэ буолла? Хаһыалпын нөҕүө мань быһаарсыахха наада эбит. Төһөтүн да иннигэр пааматынньыктар сирдэрин дьону кытта сүбэлэһэн баран быһаарар ордук буолуоҕа. Манан баһылык да, атын да салайааччылар норуокка, быыбардааччыларга ытыктабыллары көрдөрүө этилэр. Билигин да манньк санаа атастаһытыгар бириэмэ баар.

Өссө биертэн дьиксинэбин, вокзал таһыгар сквер оҥоһулуннаҕына сайынны куйааска манна арыгыһыттарбыт, биичтэрбит хорҕойон аһыры-сиир, хонор-өрүүр, үөхсүү-маатыры дойдута оностуохтара. Кэлэр-барар дьону харчы көрдөөн эрэйдиэхтэрэ турдаҕа, кыаммакка дьорҕойуох да дьон. Уопсайынан улууспут киинигэр биичтэр наһаа элбээбиттэр курдук көрөбүн, киһи хомойоро дьин эдэрдэр эбиллэ тураллар. Чэ, атынгна халытаары гынньм,

Редакциятан: Собоҕо уонна куобаха өйдөбүннүктэри туруоруу туһунан идея биһиги дьоммут сырдык төбөлөрүгэр, сэрэйдэххэ, Дьокуускайга б.д. балабан ыйын 16 күнгүр — Куорат күнгүр — кыһыл көмүс собо скульптуратын Киров уулуссатыгар, Бизнес-киин аттыгар туруоруохтаахтарыттан киирбит буолуохтаах. Кэбээйи улууһа собону бэйэтин гербэтигэр киллэрбитэ.

Оттон куобаха бэлиэ, сурабынан, Верхоянскэй улуунугар ханан эрэ баар дириллэр. Василий Николаевич этиитэ, биһиги санаабытыгар, оруннаах, үрдэ суох элбэх сквери (Комсомольскэй, Улуу Кыайыыга аналлаах о.д.а.) көрүү-харыйыты бюджеткэ эбии ороскуоту аҕаларын таһынан онто да суох кэмчи сирбитин рациональнай суохтук туһаныыга тиэрдийэ.

ТУОХ? ХАННА? ХАҤАН?

Киин балыһа
сонуннарыттан

Архивация үлэтигэр НПК администрацията (дир. Ядреева Е.В.) 6 студентканы нэдиэлэ устата анаан, улахан көмөнү оҥордулар.

***

Туоһулуур — сыппара!

Ааспыт нэдиэлэ устата: поликлиникаҕа приемга сырыттылар — 1088 ыарыһах; «Суһал көмөҕө» — 158 ынырыы киирдэ; родильнай отделениеҕа — 6 оҕо (3 кыыс + 3 уол) күн сирин көрдө; хирургической отделениеҕа — 3 суһал, 1 былаанаммыт операциялар оҥоһулуннулар.

Хамаҕатта, Таастаах медицинарын капиталнай өрөмүөннэрэ түмүктэннилэр, администрация хонтуоратын өрөмүөнүн үлэтэ сабаланна.

***

Дерматолог, акушер-гинеколог быраастар куоракка 4 күннээх семинарга сылдаһан, квалификацияларын үрдэтинэн таҕыстылар.

***

Сылын айы наркологическай сулууспаҕа итирик турукка освидетельствование оҥорууга элбээн иһэр. Бу сылга 6 ый түмүгүнэн номнуо 1225 киһи, ол иһигэр 1143 — арыгыттан, 82 — токсикоманияҕа бэрэбиэркэни аастылар. Мантан ГИБДД үлэтинэн — 49, ОВД өттүттэн — 1176 аҕалылынылар. Эдэр оҕолор, дьахталлар эбиллэн иһэллэрэ киһини дьиксиннэрэр.

М.Е. ТРАПЕЗНИКОВА

Хааччыыы эйгэтигэр

ИЭСТЭН ТӨЛӨРҮҮӨ БҮН!

«Намкоммунтеплоэнерго» ААО нэһилиэтиннээҕэ онгорор өнгөлөрүттэн 99,04% итинни биэрэрин суотугар оҥоһуллар. Сыгчах, 0,94% ууну таһыы, уунан хааччыыы өтгө ылар. Мантан да көстөрүнэн, хайдахтаах элбэх үлэ бу хайысхаҕа барарын, толкуйдаан кэбиһин.

Төлөбүрүн өтгө сүрүннээн үс хайысханан оҥоһуллар. Олохтоох, республиканскэй уонна федеральнай диэннэргэ араарсар. Объектар ханнык бас билиигэ сылдьалларыттан итин иһин төлөбүр кинилэринэн оҥоһуллар. 2012 сылга «Намкоммунтеплоэнерго» ААО дуоҕабардарын быһытынан олохтоох бюджет уопай тэрилтэ дохуоттан 54,8% киллэриэхтээх, о.э. 192.574 тыһ. солк., республиканскэй бюджет 12,1%, о.э. 43.961 тыһ. солк., федеральнай бюджет 1,9%, о.э. 6.526 тыһ. солк. уонна кыра, быстах итин тутар тэрилтэлэр 2,3%, о.э. 7.910 тыһ. солк. Маны таһынан, жилой фонд 1088 дуоҕабар быһытынан 18.598 тыһ. солкуобайы төлүөхтээх. Онуоха нэһилиэтиннээ сыаналар араастаһылыларын сабарга 82.268 тыһынчалаах сууманы госу-дарствоттан көмө быһытынан туттуоҕа.

Андрей КОБЯКОВ,
пресс-киин салайааччыта
(Бүтүүтүн кэлэр нүөмэргэ билсин)

**Баһаарынай сулууспа
үлэһиттэрин
спартакиадаларыгар**

Атырдыах ыйын 22-24 күннэригэр Хамафатта сиригэр-уотугар уонна Тулдук бизэргэр баһаарынай сулууспа үлэһиттэрин икки ардыларыгар спартакиада ытылынна. Баһаарынай сулууспа үлэһиттэрэ спортивнай уонна идэни көрүүгэ, уопсайа 12 көрүнгэ күрэхтэстилэр. Спартакиадаҕа илин эңгэр уонна киин улуустартан сэттэ хамаанда кэлэн (Нам, Мэнгэ-Хаңгалас, Уус-Алдан, Хаңгалас, Таатта, Чурапчы, Амма) бастыыр иһин илин-кэлин түһүстүлэр.

Уоту утары охсуһааччылар көһө сылдыар спартакиадалара 2001 с. Нам улуухугар ытылла сылдыбыт. Ити кэннэ атын улуустарынан тэриллибит. Кэлинги үс сыл түмүктэрин билиһиннэрдэххэ, улууспут баһаарынайда 2009 с. ыаллы сьгар Уус-Алданга ытыллыбыт спартакиадаҕа 3 м., 2010 с. Чурапчыга 4 м. (манна мэнгэ-хаңгаластары кытта тэбис-тэн очколаах тахсыбыттар, ол гынан баран мөккүөрдээх түгэнгэ идэ көрүнгүн түмүктэрэ үгүһү быһаарбыт). Оттон былырын 2011 с. Тааттаҕа буолбут спартакиадаҕа 5 м. тиксибиттэр. Мантан сийтэртэрэн үлэһиттэр аныгыскыга хайаан да бастын буолар туһугар сылы быһа бэлэмнэммиттэр.

Б ы н ы ы б ы н а а р ы ы ,

ҮЛЭҔЭ САНАА БӨҔӨРГҮҮРҮГЭР

күүстээҕи көрүү үс күннээх тэрээһинин кэнниттэн түмүк маньык буолла. Спартакиада бастагы күрэхтэр профессиональнай таһымы көрдүлэр, манна сүүрэн кэлэн синньигэс турбаҕа быаны баайыга хамаандаттан иккилии киһи кытынна. Намнан Александр Тимофеев (бириэмэтэ 5 сөк. 27), Петр Дьячковская (5.49) көрдөрүүлээх 2 миэстэни аҕалылар. Маннайгы ситиһилээх күрэх кэнниттэн атын көрүнгүргэ бииртэн биир бастын көрдөрүүлэри аҕалан истилэр. Ол курдук, бойобуой таһагы кэтиигэ (28.22), волей-

болга, массыынаттан кирилизһи устан баран 2 этээстээх дьыэҕэ ыттыга, байыаннай тэниитигэ, комбинированнай эстафетаҕа 2-с миэстэлэри ыттылар. 5 этаптаах комбинированнай эстафетаҕа бастагы киһи бойобуой таһагы кэтэн баран сүүрэн тиийэн стволу биэрэр, иккис киһи сүүрэн тиийэн турбаҕа быаны баайар, үһүс киһи икки рукавтары бэйэ-бэйэтигэр уонна стволга холбуу-холбуу, итинэн араара-араара 6 м уһуннаах, 1,5 м курдук үрдүктээх буумнарынан сүүрэр (ол быһыгар судуйаларга көрдөрөр). Төрдүс

киһи 50 кг куулу сүгэн баран сүүрэр, оттон бүтэһик киһи 2 м олбуору ойор. Манна баарасуоҕа икки сөкүүндөнэн хаалан мэнгэ-хаңгаластар кэннилэриттэн иккис буоллулар. Оттон кыраһыабай спорт көрүнгүргэ – сүүрүүгэ түөрт киһи 100-түү м сүүрэн (Тимофеев А., Дьячковская П., Поротов А., Иванов И.) „кыраһыабайдык“ бастаатылар. Магистральнай ситими урууу, „үс төгүл үс“ көрүнгүргэ иннилэригэр хайа да хамаанданы түһүрбөтүлэр. Онон уопсай түмүккэ 28 очколаах Нам хамаандата кыайы үрдүк

чыпчаалын этинэн-хаанынан биллэ. Үөрүү өрөгөйүн билбигтэргэ СР ГБУ ГПС аатыттан 100 тыһыынча солкубайдаах сертификаты туттардылар. Миэстэлэспит спортсменнарга сыаналаах бириэстэри бэлэх уунулар.

Биирдиилээн ситиһилэргэ мас тардыһытыгар 60 кг Спиридон Васильев 2 м., 70 кг Афанасий Матаннов 3 м., 90 кг Василий Иванов 3 м. тиксэн үөрүүнү үксэттилэр. Спиридон Васильев бу спартакиадаҕа хапсаҕайга 3-с миэстэҕэ тиксэн сымсатын көрдөрдө.

Үбүлүүдээх спартакиада кэнниттэн Нам улуухун баһаарынайа, чулуу спортсмена А.С. Тимофеев „Бастын спортсмен“ үрдүк ааты чиэстэхтик сүктэ. Кини 8 көрүнгө ситиһилээхтик кыттан бирдиилээн бастыыр иһин уонна хамаанданан күрэхтэргэ 12 мэтээли түөһүгэр кэтэн килбэчиттэ. Кини кэнниттэн П.С. Дьячковская 6 көрүнгө ситиһилээхтик кыттан уончака мэтээли ылла. Онон кинилэр улуус хамаандата инники тахсарыгар улахан күүс буоллулар диян Намнаагы баһаарынай сулууспа салайааччыта И.М. Винокуров үөрэн-көтөн туран кэпсээтэ. Көмөлөспүт тэрилтэлэргэ, „Хатын Арыы нэһилиэгэ“ МТ, „Ленскэй нэһилиэк“ МТ дьаһалталаарыгар махтанан туран, эһиилги спартакиадаҕа бу таһыммытын ыһыктыбат туһугар өссө күүскэ бэлэмнэниэхпит диян баа санаалаахтар.

М. ПЕТРОВА

Ой дуораана

Атырдыах ыйын 22 күнүгэр «Санааны аһаҕастык» диян рубрикаҕа Федот Колесов «Итэҕэс-быһаҕас аһаҕастык этиллихтээх» диян ыстатыйа-

лэригэр : «Аны быыбар кэнниттэн утары турсуубут олох ааспат адынаттаах. Ол эмиэ бэйэбит таһыммыт намыһабыттан», «дьингэн быыбар олох сайдытын көрүүгэ биир санаалаахтар күрэхтэрэ буолу-

Ыаллы дойдубутугар

Атырдыах ыйын 24 күнүгэр, Россиятаагы биллэрэри иһитиннэрэр ситимнэр Кыргызтан Президентэ бырабыыталыстыбын бүтүүнүн астапкаҕа ыһыгытын туһунан сонуннары тарҕаттылар.

Б ы р а б ы ы т а л ы с т ы б а астапкаҕа барыта – Кыргызтан парламентыгар бырабыыталыстыба үгэһүбөт буолууну биллэри уонна Кыргызтан парламентын иһигэр фракциялар хайдыһыларын түмүгэ буолла.

республика президентэ Алмазбек Атамбаев үс күн иһинэн парламент фракцияларын биирдэстэригэр баһыйар ахсааннаах сана холбоһуу, коалицияны, тэрийэргэ мандат биэриэхтээх. Ол холбоһук сана бырабыыталыстыба састабын тэрийиэхтээх. ИНТЕРФАКС биллэрэринэн, атырдыах ыйын 27 күнүгэр Кыргызтан Президентэ ол мандаты Социал-демократической партияга туттарда. Билигин, сокуон этэринэн, 15 үлэ күнүн иһинэн бу партия парламентаагы биэс фракциялартан турар сана коалицияны тэрийиэхтээх уон-

ах революция өрө тураһына республиканы хайды суолугар (индустриальнай Хотугуларга уонна аграрнай Согуруунугуларга) үктэннэрбит уонна, итини тэнэ, тас дойдугар байыаннай күүстэрэ республика ис дьыалатыгар орооһор кутталларын үөскөспүтэ. Биир тыһынан эттэххэ, Кыргызтан мүчүүргэннээх балаһанһа түбэспитэ, биэ суолу булла илгэ бу күнүгэ диэри ыксаллаах быһыыга-майгыга тиэрдэ турар.

Биллэрин курдук, Саха сирин политической-общественнай олоһор быһыы биир улахан

УОТ ХАРАХХА ЭТИЛЛИБИТ

тын олус сэргэтим, ити тема тула санааларбын этэргэ холондум.

«Президент иннэ диэтэ, маньык диэтэ» диян мэлдьи буолар. Хайдах эрэ үөһэттэн тух эрэ күүстээх уураагы ылыннарарына балаһанһа көнөн кэлиэх курдук саныыбыт. Онтукабыт тобо эрэ баҕабыт хоту буолбат. Олохпутун тупсары, бастатан туран, биһигиттэн бэйэбиттэн быһаччы тутулукутаабын өйдүүр наада. Уопастыба хайдаҕый да былаанна оннук буолар диян бөлүһүктэр сөпкө этэллэрэ. Ол эбэтэр «уопастыба дьонун өйө-санаата хайдаҕый да, киһи санаата оннук — ол айылҕа сокуона» диян кирири тылга этиллибит.

Мин санаабар, өссө бары таһымга талылыбыт баһылыктар, президент уопсай политика онороллор, дьон-сэргэ олоһо тупсарыгар о.д.а. сыһыаннарга, ону олоххо киллэриигэ, ол сокуону, уураагы толорорго үтүө санаанан, күүспүткыахпыт, билибит-көрүүбүт төһө кыайарынан, патриотическай өйүнөн-санаанан салайтаран бу биһиги нэһиликпит, биһиги улууспут, республикабыт, ону сайыннарарга, тупсарарга хайаан да тус кылааппын киллэриэхтээһин диян хас биридибит күннэтэ үлэлиэхтээх-хамсыахтаах.

Детсад, оскуола, эдэр ычат, эмэн дьон, нэһилиэнньэ, республика бары олохторго мань уталытылыбат гражданскай эбээһинэспит быһытынан ылыннахтаахпыт. Дьэ, итини өйдүүр кэммит кэллэбинэ этиһии-охсуһуу, бэйэ-бэйэни ыһтааһын, куһаҕаны кутурээһин суох буолуохтаах. Демократия диян бу үрдүкү культуралаах норуот обществота буолар. Ону биһиги бистахтык санаан «демократия» диян буолла да барыга көнүл барыыга охтуу буолуохтаабын курдук өйдүүбүт.

Иккиһинэн, Ф. Колесов этии-

охтаах. Дьин-чаччы норуот ылынар үлэтин ыттаххына, бэйэбин таһымнаах салайааччы быһытынан көрдөрдөххүнэ, ол буолуохтаах салайааччы барыһа диян. Араас махынаасыйаларынан бэйэн матырыяальнай интэриэскин тупсары буолбатах...» «Кураанах тылынан «түмсүөбүгүн, сомоһолоһуобун» дии сатааһын кэлин кураанах лахсыырга кубулуйан ээрэ», — диян санаатын үллэстэр.

Бу мин күннэтэ ытыт политикабар сөп түбэһэр этиини сүрэхпинэн ылымным. Кырдык даҕаны, салайааччы диян норуокка «кулут» буолуохтаах, норуот кулут буолуу суохтаах! Холобура, мин Хамафаттаҕа төрөөбүтү-үөскэбит киһи дойдубар элбэх пааматынньыктары, тутуулары, дьоммун-сэргэбин үйэтитэр үлэлэри ытыт, дьаһаллары олохтоон кэллим диян биһиги нэһиликпитин сөбүлээн олохсуйбут үгүс дьонго, бэйэбит олохтоох дьоммутугар, ычаттарбытыгар туһаайан бүгүн кыбыстыбакка этэрим наада. Элбэх ырыалары, хоһооннору, кэпсээннэри дойдум туһунан таһаартардым, онтум инникитин да нэһилиэгим социальнай-экономическай сайдытыгар сана сүүрээһини киллэрэ туруохтара. Бу сымыа буолбатах, баар кырдык, ону өйдүүр наада.

Федот Колесовка киһини долгутар, ис санаабын этэргэ күүһү биэрэр ыстатыйаны суруйбуккар махтанабын. Политик, журналист, өтө көрөөччү, аналитик быһытынан өһөспөккө, аһары аһаҕастык киирсибэккэ, культурнайдык, сизэрдэхтик бу эйгэҕэ дьонго-сэргэҕэ өйдөтөр, инникини толкуйдатар үлэһэр үрдүк ситиһилэри, дьолу-соргуну баҕарабын.

Александр ДУНАЕВ,
Хамафатта

КЫРГЫЗТАР САТАММАТЫЛАР

Манна даҕатан эттэххэ, 2011 сыл ахсынньы ыйыгар тэриллибит коалицияга парламентаагы биэс фракциялартан түөрдө кирирэр: «Ата-Мекен» («Аҕа Дойду»), «Ар-Намыс» («Дьобун»), «Республика» уонна Кыргызтан Социал-демократической фракцията-КСДП. Бу партиялар Кыргызтан парламентын улахан аһарын ылбыттар.

Атырдыах ыйын 22 күнүгэр бу коалиция үрэллибитин туһунан биллэриллибитэ. Ол курдук, парламент урукку спикерэ Омурбек Текебаев баһылыктаах «Ата-Мекен» уонна урукку премьер Феликс Кулов баһылыктаах «Ар-Намыс» партиялар билигин бырабыыталыстыба баһылыга Омурбек Бабанов дьайылырын кытта сөпсөспөттөрүн быһааран туран коалициятан тахсыбыттар. Оттон КСДП чилиэннэрэ, төһө даҕаны, коалициятан тахсар туһунан быһаарыны ылымматхартарын үрдүнэн, бу холбоһук үрэллибитин бигэргэспиттэрэ.

Кыргызтан Сурүн сокуона – Конституцията этэринэн,

на сана премьер-министириталыахтаах. Саҕа тэриллибит коалицияны депутаттар үс төгүл ылымматхартарына, парламент ыһыллар уонна хаттаан быыбар ытыттылар. Сорох аналитиктар бэлиэтээһиннэринэн, сокуону онорооччулар истэригэр парламентаагы фракциялары сомоһолуур идеологическай биитэр коллективнай интэриэс, күүс суох.

Кыргызтан парламентин туһунан кылгастык эттэххэ – 120 депутаттаах уонна биэс фракциялаах. Саҕа коалицияга депутаттар улахан аһардара эбэтэр, сатаатар, үс фракция киириэхтээх.

Парламенга депутаттары талы 2010 сыл алтынньы ыйыгар барбыта. Онтон ыла үс коалиция тэрийиннэ уонна ыһылына.

Ити курдук, ааспыт үйэ 90-сылларын тухары нусбааччы олоһорбут республика сүүрбэ бириэс үйэ саҕатыттан Россия аан дойду биллэрэри иһитиннэрэр ситимнэрин бастагы балаһаларыттан, тылларыттан-өстөрүттэн түспэт буолла. Икки хаан тохтуула-

суолталаах түгэнинэн саха чулуу государственнай деятелин М.К.Аммосов 115 сааһыгар аналлаах тэрээһиннэр буолаллар. Ол чэрчитинэн, балабан ыйыгар, Кыргызтаанна Максим Кирович Аммосов пааматынньыга туруохтаах. Бу Саха Республикатын салалтата хас да сьл туруорсубут боппуруоһа быһаарыллар үтүө түгэнэ. Манна, Ил Түмэн вице-спикерэ, Норуоттар икки ардыларынаагы эпос ассоциациятын вице-президентэ Александр Жирков бу Ассоциация Президентин, Кыргызтан Геройун Бексултан Жакиевы уонна ССРС народнай худуоһунньугун Тургунбай Садыковы кытта ыкса үлэлээһинэ төһүү күүс буолла. Кыргызтаанна Саха норуотун чулуу уолугар мэнэ өйдөбүннүк тураар уһулуччу суолталааһын бэлиэтинэн – Саха Республикатын Президентэ Егор Борисов баһылыктаах улахан делегация бу тэрээһингэ кытта барыахтааҕа буолар. Ол эрээри, ол күчүмэҕэйдэрдээх буолаарыгына.

Информантстволар
матырыяалларынан

СУОЛ, ӨССӨ ТӨГҮЛ СУОЛ

лыбыры туар мас муостанан араас техника аһар. Балык дьардыматын санатар, ыһыллан ээрэ муостанан дууһабытын тиспитигэр ытыран айанныыбыт, кырдыаһабытын, ырыһаһабытын, оҕолуун-уруулуун бары. Суоплар барыта «дружбалаах», домкраттаах, сүгэлээх, лаппаахылаах айанныыр, тобо диятэр ол баран иһэн бадарантан

массыына оруугун эбэтэр бэйэн онхойго түһэбин. Ол иһин көрдөһөбүт, сана талылыахтаах депутаттар өйгүтүн холбоон, санааһын сайыннанан биһиги суолбутун көрүн-истин, күүс-көмө буолун! Элбэҕи эрэннэримэн, туолбаты тобулудан, кыаллыбатынан кыһайман.
А. ПРОКОПЬЕВА

Хайдах олдодугут, ыяллар?

2012 сүл элбэх үбүлүйдээх сылынан биллэр. Олору үгэс быһытынан ситиһилээхтик көрсөр сорок турар. Намнаады тыа хаһаайыстыбатын управлениета бииги Салбан нэһилиэкпитигэр бастын хаачыстыбалаах 1612 тонна оту оттуурга былаан тигрипитэ. Бииги нэһилиэккэ ити былааны толорууга 121 киһи оттуур, ол иһигэр 24 пенсионер, 21 үөрэнээччи, 51 трактор хабыллына.

Былаан тиэрдиллиитэ: бааһынай хаһаайыстыбалар – 760 т, кэтэх хаһаайыстыбалар – 604 т, «Борохой» ТХПК – 248 т. Нэһилиэкпитигэр 720 төбө сүөһү баар, ол иһигэр 202 төбө ыанар ынах, 196 саҥа төрүөх, 640 сылгы, ол иһигэр биэтэ 270, кулуна 141.

Быйыл сайын айылбабыт оттуурга-мастырга анаабыт күнэ-дьыла буолан, отчуттарбыт таһаарылаахтык оттоотулар. Сыллаары былааннарын толордулар (атырдах ыйын 19 күнүнээһи туругунан): М.А. Захарова («Уһун күөл» б/х) – 130 т (118%), М.В. Протопопов б/х – 155 т (147%), М.К. Карпов Улуу Сыйыга – 36 т (100%), А.В. Федоров – 56 т (112%), П.Н. Протопопов – 60 т (131%), И.А. Гаврильев – 70 т (175%), В.В. Кривошапкин – 38 т (165%), А.М. Жирков («Ача» б/х) – 52 т (108%).

Оттон атырдах ыйын 26 күнүнээһи туругунан Салбан отчуттара уопсайа 1516 тоннаны кэбиһэн, сородахпытын 94% толордубут. Онон былааммытын быйыл эмиэ толоруохпут диэн эрэллээхпит. Ааспыт сылларга 2010 с. былааммыт 1340 т этэ, 1687 т буолбута – 125 %, 2011 с. эмиэ 1340 т былааны 1618 т толорбуп-

Итэбэл нөҕүө-быһаныыга

Билигин түүр-монгол омуктарга бахсы диэн тыл үөрэтээччи, быһаарааччы, такайааччы, уһууааччы, уһаарааччы диэн өйдөбүлгэ туттуллар-баҕша, бахшы уода. Төрдө иран тыла, төрүт өйдөбүлэ — уоту кытта сибээстээхтээх аптаах хомууннаах киһи (маг, волшебник). Сахалар олонхолоругар тимир уустара

КҮҮСТЭЭХ ҮЛЭ ҮГЭНИГЭР

пут – 120 %.

Ветераннар сэбиэттэрэ «Ветеран» бюллетени таһаарыт. Онон от үлэтин туһунан, былаан туолуутун, «Азия оҕолоро» оонһуулары, Намтан кыттыбыт оҕолор туһунан, Лондоннаабы олимпиаданы, Тускул билгэлээһиннэрин уод.а. сырдататыт. Хаһааптыт от үлэтигэр дьону түмэн былааны толорууга көмөлөһөр соруқтаах. Журналист быһытынан дьонсэргэ идеологическай өттүнэн сайдытыгыгар кыһаллабын.

Дьоммут көхтөөхтүк оттуулларын бэлэтиэххэ наада. Ол курдук «Мыычаахы» бааһынай хаһаайыстыба – Охлопковтар дьээ кэргэннэрэ, Анемподист Анемподистович кэргэнинээн, учуотал идэлээх Сардаана Егоровналыын уонна оҕолорунан былааннарын номнуо аһарбыттар, 48 тонна онугар 72 тоннаны онорбуттар. Төрөптүүтэрин кытта икки оҕолоро уонна өссө аймахтара, барыта 6 оҕо, буолан оттууллар, ас-танас үлэттэн кэлэрин эрдэтэн билэ үөрэнэллэрэ хайдаллаах суол.

Чурапчы улууһун Сылан нэһилиэтин мобилнай биригээдэтэ биһиэхэ оттуу сыдыллар, оттоммот сирдэргэ 150 тоннаны оттуурга дуогабар түһэрсэн арҕаа үрэхтэринэн үлэли барбыттар. 3 сылга дуогабар түһэрситтэр. Сылантан икки бааһынай хаһаайыстыба чилиэннэрэ оттууллар, кинилэргэ Дьокуускай олохтоово Н.И. Слепцов айылҕаны кытта алтыһа таарыйа оттоһор, көмөлөһөр

абат этэ. Саастарын тухары сэбиэскэй былааска үөскээбит дьон хомуунуусту, хомсомуолуу санааларын биир-икки күн иһигэр ыһыктыбат, турду-туох өссө уларыһылар буолуохтара биллибэт кэмнэригэр өй-санаа улугуруута, мунуу-тэни элбэх этэ. Ыарахан кэмнэр үүмүттэрэ, былаас былдыһыта, харчы, ас-танас сырсыта буолбута. Ол кэмнэргэ итэбэл эрэ, духубунас эрэ, ким да ол туһунан санаа-

эбит. Үс трактордаахтар, пресс-подборщик, мунһар уонна икки роторнай охсооччу баар. Николай Иннокентьевич – повардара, килиэп онорооччу быһытынан дьонуугар көмөлөһөр.

Сылан нэһилиэгэр 3200 ынах сүөһүлээхтэр, ол ахсаанын аччапат туһугар соруқтаахтар. Салбан ытык кырдыаҕа, тыыл ветерана Соловьев Петр Егорович бэйэтинэн кэлэн сирэй көрсөн, кыһалгаларын өйдөөн, оттуохха сөптөөх сирдэри ыйан-кэрдэн, карта онорон сүбэ-ама биэрбитэ. Биир дойдулаахтара Карповтар, аймахтарыгар Кривошапкина А.Е., тыа хаһаайыстыбатын кооперативын специализация Корьякин А.А. итии чэйдээх көрсүбүттэригэр уонна баһылык Габышева Е.П., землеустроитель Жирков А.М. ытыс үрдүгэр түһэрэн көрсүбүттэригэр Сылан нэһилиэгин баһылыга Сивцев Егор Афанасьевич махтаһын тиэрдэр. Чурапчылар 100 рулон оттоммуттар (35 т).

Ардахтаах күнгэ быыс булан нэһилиэннэ көрдөһүүтүнэн республикатаабы «Билии» общество лектора, «Признание заслуг» бэлэлээх Н.И. Слепцов-Сылык кэлэн «Сир тыына» уонна «Киһи дьылҕата» диэн тизмэҕэ интэриһиний лекцияны аахта. Биэс ыаллар дьыллэрин олбуордарын иһигэр баар тутууларын, дьыи иһин барытын ыраастаата, онон Николай Иннокентьевичка махтаһыт улахан.

**Ф.Д. УШНИЦКАЯ, Россия
Журналистарын соһуун
чилиэнэ**

булан аҕалан аабы буолбатах. Л.А. Афанасьев-Тэрис үлэтин түмүктэрин ол кэмтэн бу күнгэ дьэри таптайа сыппакка, киһигэ, брошюра гынан таһаартан испиттэ бу испиһиктэн көстөр: «Айыы үөрэҕэ» (1993), «Курууһа ойуун көрүүлэрэ» (1993), «Ойуун. Кырыһылар» (1993), «Ойууннар туһунан кэпсээннэр» (1993), «Ойууннар норуот номоҕор» (1993), «Айыы ааттара» (1994), «Алампа үөрэтигэ» (1995), «Айыы сизэрин

«02» предупреждает

Когда пропадают без вести родственники, друзья и особенно дети, мы боимся за них, «накручиваем» себя, придумывая всякие ужасы, нервничаем и теряем способность рассудительно мыслить. Но несмотря на страх и стресс, обращаясь в органы внутренних дел в поисках родственника или друга, старайтесь соблюдать спокойствие. От этого зависит, насколько полным будет описание пропавшего человека, которое дадите вы, и которое занесет в базу представитель правоохранительных органов.

Полиция рекомендует:

1. Постарайтесь держать себя в руках и не впадайте в панику. Каждая деталь или слово, которое вы вспомните, в дальнейшем помогут в поисках. Крайне важны любые сведения, которые предшествовали пропаже ребенка. Это и как начался злополучный день, что делал пропавший, о чем говорил перед уходом, куда собирался, был ли он там и во сколько ушел.

2. Незамедлительно начните обзванивать знакомых и близ-

ЕСЛИ ПРОПАЛ РЕБЕНОК

ких людей, которые, по вашему мнению, могут знать о планах ребенка. Лично обойдите дома, где живут друзья и родные, у которых мог задержаться ваш ребенок. Опросите друзей ребенка на предмет выяснения информации о намерениях и планах подростка.

3. Постарайтесь выяснить, где в последний раз видели вашего ребенка. Не дожидаясь помощи полиции, осмотрите места сбора местной молодежи, спортивные и детские площадки, гаражи, ближайший лесопарк, расположенные недалеко от вашего дома.

4. Позвоните в бюро регистрации несчастных случаев, в справочную скорой помощи, в больницы и сообщите о случившемся. Постарайтесь как можно точнее рассказать об особых приметах вашего ребенка и описать одежду, в которой он находился до исчезновения.

5. Подайте дежурному отделению полиции заявление о пропаже ребенка по месту его исчезновения. Обязательно требуйте регистрации заявления и принесите с собой последнюю фотографию пропавшего.

6. Расскажите участковому уполномоченному или сотруднику полиции, который будет вести розыск ребенка, всю информацию о пропавшем. Постарайтесь спокойно ответить на все вопросы, которые зададут вам, даже если они покажутся вам странными. Имейте в виду, что для эффективного розыска именно первичная, абсолютно точная информация может иметь решающее значение.

7. Не скрывайте от сотрудников полиции информацию о подозрительных друзьях вашего ребенка, плохих привычках, а также о конфликтах пропавшего с вами, в школе. Вспомните малейшие детали, были ли пропавший кем-то расстроен или напуган, и не показались ли вам его поведение в последние дни странным.

8. Если вам показалось, что вы видели человека, который по вашему мнению может быть причастен к исчезновению ребенка, расскажите о нем сотруднику полиции и постарайтесь подробно описать его.

9. Постарайтесь подключить к поиску ребенка как можно больше ваших друзей, знакомых и сослуживцев.

10. Посоветовавшись с представителями полиции, разместите информацию о происшествии в Интернете или других средствах массовой информации.

11. Если ребенок пропал за городом или в лесу, организуйте для его поисков как можно больше людей, в том числе работников лесхозов и спасателей МЧС. Не прекращайте поиски даже в ночное время.

12. Если поблизости есть водоем, необходимо, чтобы его обследовали водолазы.

13. Если обнаружится свисток, который расскажет, что видел ребенка, то обязательно возьмите его подробный домашний адрес и телефон.

14. Вспомните, не было ли в последние дни странных звонков, не замечали ли вы, что ребенок не хотел подходить к телефону.

Эти рекомендации очевидны и просты. Не стоит ими пренебрегать.

Если ребенок слабо ориентируется на местности в силу каких-либо причин, пришлите к его одежде записки с именем, домашним адресом и телефоном, по которому можно связаться с семьей.

Обращайте внимание на то, в какой одежде вышли из дома ваши дети, особенно несовершеннолетние. Интересуйтесь, куда, с кем, каким маршрутом они направлялись.

Позаботьтесь, чтобы в домашнем фотоальбоме хранились четкие и свежие фотографии всех членов семьи и близких родственников и видеоматериала-

лы. Практически 80% обращающихся при исчезновении детей не имеют свежих фотографий, приносят снимки годовалой давности, а ведь дети растут и меняются быстро. Поэтому возьмите за правило: каждые три месяца фотографируйте своего ребенка не в парадно-выходной одежде, а в повседневной. На фото необходимо максимально четко отобразить лицо ребенка.

Строго-настрою укажите ребенку район, где он может гулять один, желательно познакомиться с бабушками и дедушками, которые тоже дышат воздухом в этих дворах. Не поленитесь — познакомьтесь и представьте им своего ребенка, чрезмерное внимание еще никому не вредило.

В форме игры ежедневно повторяйте с ребенком правила поведения на улице, акцентную внимание на то, что никогда нельзя уходить с незнакомыми им людьми, что бы те не обещали: посмотреть ли кошечек-собачек, поиграть ли.

Купите ребенку самый дешевый телефон и попросите регулярно связываться с вами, при этом подключите у оператора связи функцию определения места положения абонента, это даст вам возможность практически в реальном времени отслеживать перемещения вашего чада, а при необходимости ограничить район его перемещения.

Помните, безопасность ваших детей, в первую очередь, наша основная задача. Не оставляйте маленьких детей на более старших; и те, и другие — дети, и они беззащитны.

Люди часто относятся безответственно по отношению друг к другу. Взрослые мужчины, женщины бывают весьма самонадеянны. Повзрослевшие дети считают, что теперь-то они большие и не должны «докладывать» родителям о том, куда собираются, а зря. Дети должны и могут проявить заботу о близких, если задерживаются или не собираются возвращаться домой продолжительное время: можно написать sms-сообщение.

И необходимо помнить о том, что очень эффективно работает следующее правило — чем больше людей знают о происшествии, тем эффективнее поиск ребенка, неважно, пропал ли ребенок в Якутске либо в Намском районе. Надо просить о помощи всех: МЧС, просто знакомых. И наверняка ваш ребенок очень скоро найдется — «ведь так не бывает на свете, чтоб были потеряны дети!».

**С.С. ЖИРКОВА,
старший инспектор ПДН ММО
МВД РФ «Намский», капитан
полиции**

САХА БАХСЫТА

тыгар оҕустарбата. Эмискэ утуян тураат итэвэли үөрэтэн барбыт ким да суоҕа. Арай аҕыһа идэлэринэн дьарыгыра сылдыар учуонайдар этнографтар, филологтар, историктар эрэ үлэлэрин быһытынан чинчийбиттэрин курдук чинчийэ сылдыытытара. Ол өйдөнөр. Оннук учуонайдартан биридэстэрэ Л.А. Афанасьев этэ.

Ол сылдьан, кэм уларыһыта дьайан, Л.А. Афанасьев аһардас чинчийииттэн сыһаа сүрүн өйдөбүлгэ кэлбитэ — саха норуота сомоһолоһуутугар, бэйэтин суолун булуунуутугар, омок быһытынан иллээх, түмсүүлээх буолуутугар төрүт итэвэл эрэ олак буолар диэн. Кини өйдөөн учуонай быһытынан научнайдык чинчийэн, архыып матырыяалларын хаһан, сүрүн өйдөбүллэрин булан сааһылыыр, системэлиир үлэтин сағалаабыта. Архыыпка хасыһыы, биллэн турар, элбэх бириэмэни ылар, илиинэн суруллубут араас кэмнээх докумуоннары сыһыйан сыһыйа даан көрүү, сурунуу, бэлиэтэни сыраптааах, ыарахан хара үлэ. Бэлэм тахсыбыт кинигэлэри

тутус, 1-2 кл.» (1996), «Айыы сизэрин тутус, 3-4 кл.» (1996), «Олонхоҕо киһи анала» (2000), «Танҕа» (2001), «Айыы сизэрэ» (2001), «Айыы суола» (2002), «Религия Айыы» (2004), «Айыы тумонара» (2005), «Эллэй Боотур» (2005), Л.А. Афанасьев-Тэрис, Л.А. Федорова «9 моһол» (2010), Л.А. Афанасьев-Тэрис, Л.А. Федорова «63 өйдөбүл» (2010), «Сизэр» (2010), Л.А. Федорова-Сағаана «Саха итэвэлин кылгас өйдөбүллэрэ» (2010), «Айыы дьыэтэ» (2011), «Киһи күннээҕи олоҕо» (2011) уод.а. Бу үлэлэр күн сириин көрүүлэрэ, дьонсэргэ болдомтотун ылыллары, биһирэниилэрэ, үөрэх буолан системэллэннэлэрэ, тустаах систирээттигэр нөҕүө бигэргэниилэрэ соғотох эрэ киһи сыратын түмүгэ буолбатаҕа. Л.А. Афанасьев-Тэрис тумустаах «Кут-сүр» холбоһук, национальнай «Бичик» кинигэ кыһата о.д.а. атын тэрилтэлэр, общественной холбоһуктар күүскэ үлэлээбит түмүктэрэ буолар. Оччолорго Ил Түмэн депутаттарын истэригтэн «Кут-сүр» холбоһук үлэтин өйдөөбүт, өйөөбүт элбэх этэ. Орто үөрэхтээһин эйгэтин салайааччыларын саха оскуолаларыгар үөрэх салаатын нөҕүө Айыы үөрэбин олуктара кириллэригэр туруорсубут эмиэ аҕыһаа суоҕа.

Л.В. ФЕДОРОВА

Салгыта бэчээттэниэ.

күдэй, күөттэй бахсылар диэн ааттаналлар. Күдэй, хүдэй, хүдэй диэн эмиэ иран тыла дьээр, тангара диэн өйдөбүлү биэрэр. Ол гынан баран, төрдө сахалыы күөт диэн уоту кытта ситимнээх тылтан тахсыбыт буолон сөп.

Билинни кэмгэ, бары билэрбит курдук, саха омук төрүт итэвэлин 1990-с сыллартан научнайдык чинчийбит, сөргүшүт, быһаарбыт, тарраптыт, дьаныһан туран дьарыктаммыт, идэ оһостубут киһинэн учуонай, бөлүһөк Л.А. Афанасьев-Тэрис буолар. Онон кинини саха бахсыта диэххэ сөп.

Биллэн турар, 90-с сылларга, сэбэскэй дойдуга общественной формация уларыгар коммунизмтан капитализмга көһүү быһык кэмигэр, ылгычча киһи эрэ төрүт итэвэл дии-дии мунукка ыта-

Күннэтэ көрөр дьоммут

Киһиэхэ тулалыыр эйгэ, айылҕа улахан суолталааҕын бары билэбит. Оттон ырыа эйгэтэ бэйэтэ туһунан ис хоһоонноох, доҕуһуоллаах буоллаҕа. Билиги нэһилиэккэ оҥоруу кэрэ эйгэ угууйар, бэйэтин баҕатынан ырыаҕа үөрэтэр, дыарыктыыр киһинэн Аппааны олохтоҕо Надежда Ефимовна Охлопкова буолар.

Надежда, куруук ыксаан сүүрү сылдьар орто саастаах са-

үс сыл субуруччу кытынна-ран лауреат, дипломант аатын, гран-при ылбыттара. Ол курдук 2003 с. «Сардангалаах аартык» күрэээр Петр Сивцев гран-при хаһаайына буолбута. Эмиэ бу сыл «Ыллаа, эдэр саас» А. Алексеев бырайыагар Т. Мальцева кыттыбыта. 2004 с. Лена Слепцова гран-при ылбыта. «Поют и танцуют дети Азии» фестивалыга кыттан Лена Слепцова, Рома Николаев международнай сертификат ылбыттара.

Надежда Ефимовна ки-

8 күнүгэр Надежда Ефимовна көүлээһининэн биир дойдулаахпыт, республика биллиилээх государственной деятелэ И.Е. Винокуров төрөөбүтэ 115 сылыгар анаан «Эҕэрдэ аҕаллым – сахалыы ырыабар» дьин биир дойдулаахпыт З.П. Винокуров ырыаларыттан саҕалаан Аппааны олохтоох автордарын түмэн, «Туймаада» государственной ансамбль кыттыгылаах улахан концерт буолбута уонна компакт-диск сүрэхтэммитэ.

Быйыл кулун тутар 27

ТАПААННААХ УҔУЙААЧЧЫ

ха дьахтара, 1999 с. Хатын Арыы нэһилиэгэр аан бастаан Кыһыл Дэриэбинэ кулуубугар ананан үлэтин саҕалаабыта. Ол саҕана түөлбөлөр үлэлэрин сөргүтэн нэһилиэнньэ түмсүүдээх буоларын ситиспитэ, «Дойдуна» вокальнай коллектив тэрийэн улууска уонна республикаҕа ырыа күрэээр кыттан ситиһиллэммиттэрэ.

Салгыы 2001 сылтан Аппааны «Алаһа» сынньалан киинигэр уус-уран салайааччы быһыытынан үлэтин саҕалыйар кэмигэр тэрилтэлэринэн кэрийэ сылдьан дьобурдаах дьону дыарыктыыр. Ол түмүгэр оскуолаҕа, балыһаҕа икки вокальнай коллектив тэриллибитэ, мань таһынан биэс дуэт, ол иһигэр үс дьыэ кэргэн (Винокуровтар, Хабаровтар, Охлопковтар) дуэттара.

Бу сыл «XX үйэ уостан түспэт ырыалара» улустуу ааһы ырыа конкурсу тэрийэн ытталлар. Оттон 2002 с. Бүтүн Россиятааҕы «Играй, гармонь» биэригэ Е. Олесова, М. Петров кыттаннар финалга киирэн киин телевидение бастакы каналыгар хаста да көстүбүттэрэ.

Биир дойдулаахпыт, композитор З.П. Винокуров ырыаларыттан саҕалаан олохтоох автордар ырыаларын фонограмма онорторон «Хатынчаана» студияны кытта бииргэ үлэлээн (сал. Г.С. Мальцев) үс авторскай дисклэри таһаартаран (Т.В. Сивцев, Т.И. Жиркова, Н.Е. Охлопкова) айар кизһэ тэрийбиттэрэ.

Оскуола оҥолорун, тэрлэт үлэһиттерин дыарыктаан улустуу «Энсиэли оҥолоро ыллыыллар», «Сааскы таммахтар», «Энсиэли сулустар» ырыа күрэээр кыттаннар Лена Слепцова, Рома Николаев гран-при лауреаттарынан буолбуттара. Республикатааҕы «Полярная звезда», «Сардангалаах аартык» ырыа-үгүкү күрэээр 6-7 оҥуо

эн туттар итиллээччитэ Рома Николаев (**хаартыскаҕа**), улустааҕы, республикатааҕы күрэхтэртэн саҕалаан элбэх төгүллээх лауреат, гран-при хаһаайына, аан дойдутааҕы күрэххэ кыттар чизэкэ тиксибитэ.

2011 с. бэс ыйын 1 күнүгэр, Оҕо көмүскэлин күнүгэр, Нам сэлээннэтигэр И.Е. Винокуров үбүлүөйүгэр анаан Надежда Ефимовна көмүскэбит «Тыя сиригэр эдэр талааннары таһаары» бырайыагынан Рома Николаев «Ыра санаам ырыа буолан» айар концернын тэрийбитэ. Айар кизһэ республика үтүөлээх артыһа Анатолий Бурнашев кыттыһыны ылбыта. Бу күн Хатын Арыы нэһилиэтин олохтоохторо, оскуола коллектива, бииргэ үөрэнэр оҥолоро ытыс дохсон тыаһынан көрсөн, күүс-көмө, өйбүл буолбуттара. Бу ыраас күн Рома, кырдык, ыра санаата туолан, сценаҕа улахан артыһы кытта тэнгэ тахсан, тутум үрдээн, айар суолугар бастакы эрэллээх хардыһыны онорбута.

Оттон 2011 с. кулун тутар

күнүгэр Москва куоракка ытытыллыбыт «Гордость нации» нуруоттар икки ардыларынааҕы фестивалыга Рома Николаев баран ситиһиллээхтик кыттан II миэстэ буолан үрүн көмүс мэтээлинэн наҕараадалааммыта. Оттон кулун тутар 31 күнүгэр ытытыллыбыт республикатааҕы «С песней по жизни» ырыа күрэээр I степеннээх лауреат буолбута. Бэс ыйыгар международнай продюсерскай киин быһаарытынан Саха сириттэн кыттыбыт оҥолоро анаммыт гран-прины Рома Николаев ылбыта, киниэхэ анаан кубок кэлбитэ. Рома быйыл оскуоланы бүтэрэн культура колледжыгар вокальнай отделениега туттарса сылдьар.

Дьэ, ити курдук үлэһит киһи олоҕо күөстүү оргуйар. Билигин даҕаны Надежда Ефимовна, төһө да пенсияҕа таҕыстар, саҕалаабыт үлэтин ыһыктыбакка сүүрү-көтө сылдьар. Манньк дьынгээх патриот дьон баалларыт тухары билиги ыччаттарбыт үүнү-сайда туруохтара.

Н.Д. СИВЦЕВА

ҮЧҮГЭЙ МААРЫЙА

сылгы сэлии (сиэлин кырыһа) сылдьалларыгар түбэспит. Билэр киһилэрэ буоллаҕа буолуо: „Был эрэ, доҕор, ити атырыгы тутан кулу эрэ, эмиэ сэлэммэккэ барар буолла,“ – дэспиттэр. Өс кирибэх ланса буолбут сизлээх атыр төттөрү-таары хаамыталы сылдьарын күйөн аҕалан истэхтэринэ ойбоһугар сыстаат икки кулгааҕыттан ылан сиргэ умса баттаабыт. Икки оҥотук уолаттар сүүрэн кэлэн атырыгы икки атаҕыттан эр биир харбаан чиккэччи тардан хам баттаабыттар. Ону көрөн турбут кыыс курбачыйан кэлэн түргэн-тарҕан үлүгэрдик сэлэи охсон кэбиспит. Ол Бэстэрикиэп кыһа Үчүгэй Маарыйа 17 саастааҕа, уола Сүдөр 16 саастааҕа дьин аҕам дьонго хам-түм кэпсири истибиттэҕэим.”

„Баай оҥолоро эрээри тоҕо хамначчыттарын кытта үлэлиллэрэй?“ „Хамначчыттарга сыһыаран оҥолорун үлэлэтэр этэ дииллэрэ. Ол иһин буолуо, баайбыт дьин бардамнаабатах, топбут дьин тойоргооботох дьон дьин ахталлара. Ол саҕана биридэ күһүөрү ороспунньуктар халаары буолуо кэлэ сылдьыбыттар. Ону Үчүгэй Маарыйа эрдэ көрдөҕө буолуо, ийэтин сыттыгын ан-

ныттан бииргэ тиһилибит ампаардар күлүүстэрин сулбу таһынан ылан аан аһыллыан икки ардыгар мүччү ыстанан тахсан, үс үүт сүллүгэс күрүөнү үрдүккэ кырайан суһуоҕа субулла турбут. Онуоха биридэ соһуйан: „Бук, бу тугуй, кынаттаах дуу?“ – дьин батыйатынан ырааһаары гиммытын атына тохтопту. Итини түбэхэ түһэн көрбүт эмээхсин: „Көтүөх киһи көтөҕө, ойуох киһи ойдоҕо,“ – дьи турбута үһү. Кэлбит дьон хайдах эрэ мух-мах туттан тура түһээт барбыттар. Кэлин Омуча дьин икки дуу нууччалары кытта халаабыт сурахтаахтара. Оно биридэ нуучча күлүүһү тоҕута тыттан кэбиһэрэ үһү. Долбуур үрдүгэр матаачааха сыралан харчы угуллубутун ылан „маньылаары кэлбэтэхпит“ дьин ол саха киһитэ таһааран күөл дьэки ыһан кэбиспит үһү.”

Өрүүнэ эмээхсин 1956 с. 109 сааһыгар, уола Ыстахаанабыс булчут Колесов Егор 1955 с. 73 сааһыгар өлбүтэ. Күүрү Мээйик тиити сыыры таннары кэрдэн түһэрэн, сулбу тардан ылан төһө эмит быктаран чөгөчөгүн үрдүгэр уурбут күөстээх киһи. Ол туспа кэпсээн.

Т. КӨЛӨҮӨП Бөтүн

Былыргыны былыт саппат

Саха оҕуһа биридэ сүүрүн олохтот өйбүлэ уонна төрдө (төһүү күүһэ) этэ. От тиэийитэ, мас тиэийитэ барыта оҕус моонньугар буолара. Былыргы көмүлүөк оһоххо дэлэлээх элбэх мас оттулларын билигин ааҕан таһаарар киһи сөҕүмэр элбэх буолуо этэ. Ол үрдүнэн хас күн айы от тиэийитэ. Маны санатан баран кэпсээмин саҕалыым.

Сэри саҕаламмыт иккис сылыгар 5-пэр сылдьар уолчан эгим. Сайын саҕаланыыта Антоновкаттан Кугдаарга көстүбүт. Оно аҕам хара эриэн сааһырбыт оҕуһу туттаран кэбистэ. Сыарҕабытыгар туох эрэ таҕас-сап, иһит-хомуос таһаастаахпыт быһыылаах этэ. Фермаҕа, сайылыкка олоҕорбут буолан сьп-сымнаҕас оҕуспун уруккуттан мииннэбин.

Оҕу с ы р ҕ а т ы н бурҕалдытын быһыһан оҕус мунун быатын уган тартым да,

олох бүтэн охтубут сөһүлэри истэриттэн ыһаан туруора сылдьаллар эбит. От бүтэн оҕуһум икки күн олох аһаабатах үһү. Оҕуспар сүүрэн тиийэн ааттанан туруордум, көлүдүм уонна от тиэийэр суолунан баран иһэн тохтубут от салаатын хомуйан сиэтэ-сиэтэ, бүшүт кэбиһиллээх күрүөтүгэр киридибит. Оно от тэллэһин хаар баттаабыта олох элбэх эбит, оно оҕуспун булгуйан аһата ыттыым. Оҕус бастаан от тэллэһин, онтон от «сыатын» уонна күп-күөх саастык кырбаабыт отун сиэтэ. Чалбахтан уулаан баран кэлэн миигин издэспиттэн салаан ытата сыста, тыла наһаа хатыһылаах буолар эбит этэ. Оҕуспун көлүдүн дьыэ-лээтибит. Дьыэбэр ийэбин булан от сыата уонна от тэллэҕэ, саастык кырадаһына элбэх эбит дьин кэпсээтим. Ол күн уонна киэһэ дьон мустан оттор күрүөлэрин

КӨЛҮҮР САХА ОҔУҔУН ТУҔУНАН

оҕуһум бэйэтэ бурҕалдытын мунунан өрө анһаат муостарын иннэһинэти-иннэһинэтэ кэтэн кэбиһэр. Оччоҕо буутун түүтүттэн кытаахтаһан олгуобуйаҕа тахсан, оҕус түүтүттэн тутуһан моонньун дьэки сүүрэн тахсан, оҕуһум моонньун мииннээт, самыһын дьэки сыһаланхайдаан тиийэн олорунан кэбиһэрим.

Кугдаарга тахсан иһэн утуктаан оҕустан сууллан сыарҕа аннын дьэки түспүһүн оҕуһум тохтоон абыраабыта. Оҕус онук өйдөөх буолар. Күндээдэни аһаат баһаарга түбэхэн сыарҕабар көһөрөн инчэҕэй суорҕанынан сабан оту быһа ааспыһыт. Оно мин оҕуһум бастаабыт этэ.

Бу уот кураан саҕаланыыта быһыылаах этэ. Хас да ыал буолан субан сөһү көрө тахсан испипит. Элбэх да элбэх оҕус борооску уонна тыһаҕас тахсыбыта. Биһигиниин Дорокуга тиийэн биридэ, агара ампаар дьыэ, агара туруорбах дьыэ баарыгар бары олорунунан кэбистибит быһыылаах этэ. Кыстык аһан саас кэлиитэ харалдык тахсаан иннинэ арааһа от тиийбэт буолан ийэм, аҕам кэпсэтлэриттэн одон-додон өйдөөтүм быһыылаах. Дьонун наһаанаһаа ыксаабыт этилэр.

Биридэ сарсыарда таһырдыа тахсыбытым хара эриэн оҕуһум сыарҕатыгар баалан сытар. Өйдөөн көрбүтүм хараҕым уута сүүрү сытар. Саба түһөн ытастым уонна ийэбэр сүүрдүм. От

кэрийэн охто сыспыт уонна охтубут борооскулары аһатан ийэм санаата көнөн түүн миигиниин хоонньоһон утуйда уонна сыллыыр быһыылаах этэ, ону сылайан бүдүү-бадаа өйдүүбүн. Сарсынҕытыгар оҕуспун быатын муһугар эрийэн баран ыһан кэбистим. Оҕуһум баран иһэн тохтоон кэннин хайыһан көрдө уонна аһы бара турда.

Улаатан 2-3-с кылааска үөрэнэ сылдьан Куоҕастаахха олорон, аҕам үөрөспит оҕуһунан кустуур эчим. Кус сөһүттэн олох куттаммат буолара, онон оҕуһунан үөмтэрэн кустуур этибит. Сатаан үөмэр оҕус кустары уоран көрө-көрө аһаабыта буолан оту кирдиэли-кирдиэли ойбоһунан хааман улам кириэн-кириэн кустарга ыга кириэр, сааһыт оҕус инники атаҕтарынан сөрүстэн кириэн чугаһан баран оҕустан хаалан кустары ытар. Манньк муһунунан хаастары кытта ытар этибит. Күһүн хойукка дьэри окко сылдьан тонон, сылайан оҕус быттыгар атахпытын сылыттан үрдүгэр сытан иттэн абыранарбыт. Хаамыһылаах эдэр кунан хааман дьыһиттэһинэ киһини олох сахсыһыбат уонна аттаах киһи айантан ситэр үтүө көлө буолара. Саха сөһүтүгэр уонна саха сылытыгар пааматынньык турара буоллар, соботооҕор, кубоҕааҕар ордук үрүн тыһыммытын өллөйдөөбүт баайбыт буоллаҕа.

В.Н. РОМАНОВ, Нам селота

«01» сэрэтэр

Атырдыах ыһа – дьон-сэргэ тыһа сир астыы тоҕуоруһар кэмэ. Күһүн кэлиэн иннинэ айылҕа тахсан сайыммыт барахсаны атаарыт уонна үһүн кыһынҕа битэмииннээх аспытын хааччынан саппаас оҥостубут. Сорох-сорохтор ардыгар аһара үлүһүйэн, сэргэтээх буолар туһунан умнан, отон, тэллэй хомуйа-хомуһа ыраатан хааллар. Биридэ көрбүттэрэ хара тыһа соҕотох, хайа да диэкиттэн

ОЙУУРГА МУННАХХЫТЫНА...

кэлбиттерин билбэккэ турар буолаллар. Онон мунан хааллаххытына, бастатан туран, уолуйман. Уоскуйун, ханан кэлбиккитин толкуйдаан көрүн. Хайсыһаҕытын кыһайан быһаарбатаххытына, өрүһү дуу, үрүи дуу була сатаан уонна ону тутуһун. Суолга эбэтэр электричество линиятыгар таҕыстааххытына онтон туорааман. Түптэ уматыахха уонна атытыгар көмөнү кэтэһинээх сөп. Тыһаһы, дьон саңатын иһиллээн. Өйтдөөн: киһэ хойут, туман түстэһинэ уонна салгын баттаһына үрдээтэһинэ тыас-уус, саңа-ингэ ордук үчүгүйдик иһиллэр. Аһыһыга суох буоллаххытына, отону сиэн эбэтэр тэллэй буһарын (ханньк баҕар кэнсиэри баангатыгар). Тыһа тахсыаххыт иннинэ чугас дьонгутугар ханна бараргытын кэпсээн.

Ойуурга чаҕылхай өнгөөх, мас быһыыгар ыраахтан көстөр таңаһы таннын уонна сир аһыгар анаан эмиэ көстөр дьүһүннээх иһити ылын. Маны таһынан бэйэбитин кытта утах, испиһкэ, туус уонна перочиннай быһах илдэ сылдьаргыт ордук. Оттон испиһкэтэ да, компа да суох буоллаххытына, хайсыһаны да быһаарар кыаххыт суох буоллаҕына, муммут сиргиттэн ханна да барымаҥ, сэниэбит эстиэҕэ. Биридэ сырыттааххытына, көрдөөччүлэр түргэнник булуохтара.

РФ ЫБМ Саха сиринээҕи ГУ пресс-сулууспата

Ответы на сканворд от 25-го августа

АНЕКДОТЫ

Что делают люди, когда врач им говорит, что осталось жить две недели: американцы закрывают свой бизнес, французы без остановки занимаются любовью, русские все пропивают, а евреи идут к другому врачу.

Урок литературы в школе. Учительница задает вопрос:

- Дети, как вы думаете, какой национальности был Буратино?

Отвечает Петя:

- Он был русским... книжка же на русском языке написана... Вася:

- Нет он был итальянцем, ведь автор итальянец!

Вовочка с задней парты тянет руку. Учительница с опаской разрешает ему ответить.

- Да какой русский или итальянец, там же черным по белому написано «Взял Папа Карло чурку».

Мужик женился. Через время пишет: «Мама, у нас родился сын, у Тани нет молока, кормит его негритянка, и представляешь, ребенок почернел!

Мать пишет: «Вася, у меня 5 сыновей, молока тоже не было, кормила корова, но РОГА выросли только у тебя!»

Чужой мужик, когда пьяный, такой веселый и интересный! А когда свой, то - «дурак дураком»...

Я вам вот что скажу... Перед тем как задуть свечи, нужно как следует прожевать оливье...

Жена — мужу: «Почему носки по всей квартире раскиданы?»

Муж: «Это новая рекламная акция — собери десять пар и получи деньги на тушь!»

— Как дела?
— Нормально.
— Как жена, дети?
— Все хорошо.
— Как работа?
— Да ничего, процветаем понемногу.

— Слушай, может, одолжишь 100 рублей?
— Может, поцелуешь меня в спину?

— А почему в спину?
— Но ты ведь тоже издалека начал.

Поспорили дети в школе, что на свете быстрее всего.

Танечка говорит:
- Самое быстрое слово-сказал, а уже не вернешь!

Ванечка говорит:
- Самый быстрый свет! Только включил, а он уже горит!

Вовочка в ответ:
- У меня тут понос был, так я ни слова не успел сказать, ни свет включить...

У «Лады Гранта» есть один плюс: на клемме аккумулятора.

— Как ругается водитель детского автобуса, когда его подрезают?

— Жованы крот! Щука, брат!

ЭТО ИНТЕРЕСНО

Какие представители животного мира, кроме людей и дельфинов, обладают уникальными именами?

Помимо людей и дельфинов, уникальными именами в животном мире обладают попугаи. Птенцы получают имена, которые заключаются в особом способе чириканья, от родителей. В каждой такой сигнатуре содержится не только уникальный

позывной конкретной птицы, но также отражены её пол и принадлежность к определённой семье попугаев.

Зачем один индус в 1973 году поднял правую руку и ни разу её не опустил?

Индуисты часто во имя своей религии сознательно отрекаются от благ жизни и хотят доказать свою веру необычными методами. В Нью-Дели живёт Махант Амар Бхарти Джи, поднявший вверх в 1973 году правую руку и не опускавший её с тех пор ни разу. По его словам, сначала была ужасная, но со временем стихла, а рука атрофировалась. У этого старца множество последователей, которые обожест-

вляют его самого, а некоторые из них тоже подняли руки и живут так годами.

Зачем некоторым индийским коням в средние века привязывали хоботы?

В средние века в Индии существовала область Марвар, которую населяла этно-сословная группа раджпутов. Они славились тем, что вывели особую породу лошадей, предназначенных

для сражений в пустыне. Одна из военных хитростей раджпутов заключалась в надевании на своих коней фальшивых хоботов. Сражающиеся против них боевые слоны нередко принимали таких коней за слонят и отказывались их атаковать. В этот момент обученная лошадь становилась передними ногами на лоб слона, а всадник поражал копьём его погонщика.

Каким образом тли в одной популяции могут рождаться как красными, так и зелёными?

Жёлто-красная окраска животных в большинстве случаев объясняется получаемыми ими через пищу особыми веществами — каротиноидами. Обычно их синтезируют растения, грибы, бактерии и археи, однако недавно было обнаружено, что вырабатывать каротиноиды может обыкновенная тля. Отдельные особи этих насекомых могут быть зелёными или красными в пределах одной популяции, причём преобладающий цвет определяется количеством их естественных врагов в конкретном месте обитания. Если среди врагов больше паразитических ос, которые любят откладывать яйца в зелёных насекомых, рождается больше красных тлей, а если больше божьих коровок, предпочитающих охотиться на красных — то рождается больше зелёных.

gismeteo	30.08	31.08	01.09	02.09	03.09	04.09	05.09	06.09	07.09	08.09	09.09	10.09
НАМЦЫ	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН
Облачность												
Осадки												
Температура днем °С	+18°	+10°	+12°	+13°	+14°	+15°	+8°	+9°	+10°	+13°	+12°	+13°
Температура ночью °С	+7°	+7°	+3°	+2°	+3°	+4°	+3°	+1°	+1°	+2°	+1°	0°
Давл. мм рт. ст.	747	752	759	758	758	757	752	751	751	752	755	756
Влажность %	48	85	47	44	44	41	77	64	81	74	76	71
Ветер м/сек	1 С	5 СЗ	5 З	3 СЗ	2 З	2 СВ	3 СЗ	3 СЗ	1 СЗ	1 З	1 З	1 С
Ощущается °С	+18	+9	+12	+13	+14	+15	+8	+9	+10	+13	+12	+13

Понедельник, 3 сентября

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.40, 12.10 Женский журнал
09.50 Жить здорово!
10.55 Модный приговор
12.25 Т/с «Сердце Марии» 16+
13.20 Фазенда
14.00 Другие новости
14.25 Понять. Простить
15.20 ЖКХ
16.15 Пока все дома
17.00 Т/с «Хранимые судьбой»
18.00 Вечерние Новости
18.50 Давай поженемся!
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «Анна Герман» 16+
23.30 Ночные новости
23.50 Без свидетелей 16+
00.20 Т/с «Борджиа» 18+
01.25 Х/ф «Далеко по соседству»
03.10 Х/ф «Откровенный разговор» 16+

Вторник, 4 сентября

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.40, 12.10 Женский журнал
09.50 Жить здорово!
10.55 Модный приговор
12.25 Т/с «Сердце Марии» 16+
13.20 Фазенда
14.00 Другие новости
14.25 Понять. Простить
15.20 ЖКХ
16.15 Пока все дома
17.05 Т/с «Хранимые судьбой»
18.00 Вечерние Новости

Понедельник, 3 сентября

11.15, 13.40 Все включено
12.05 Индустрия кино
13.00 В мире животных
13.00, 15.00, 22.30, 08.40 Вести-спорт
13.10 Моя рыбалка
14.40, 17.45, 08.50 Вести.гу.
15.10 Х/ф «Противостояние» 16+
16.45 Наука 2.0. Эксперименты
18.00 Местное время. Вести-Спорт
18.30 Дневник Летних Паралимпийских игр
19.15 Футбол.гу
20.10 Х/ф «Рокки 2» 16+
22.40 Профессиональный бокс. Лучшие бои Виталия Кличко
00.25 Х/ф «Хоккейные игры»
04.00, 10.25 Неделя спорта
04.55 Х/ф «В поисках приключений» 16+
06.45 Что-то с памятью моей стало...
07.40 Вопрос времени
08.10 Рейтинг Тимофея Баженова. Человек для опытов
09.05 Моя планета
09.30 Х/ф «Дети бледного лиса»

Вторник, 4 сентября

11.15, 13.35 Все включено
12.05 Вопрос времени
12.30, 15.00, 18.00, 00.30, 06.00 Вести-спорт
12.45 Неделя спорта
14.40, 17.40, 07.15 Вести.гу
15.10 Х/ф «Наводчик» 16+
17.10 Наука 2.0. Опыты дилетанта
18.10 Дневник Летних Паралимпийских игр
18.55 Профессиональный бокс. Лучшие бои Виталия Кличко
20.00 Пресс-конференция Виталия Кличко и Мануэла Чарра
20.50 Х/ф «В поисках приключений» 16+
22.20, 23.25 Наука 2.0. Эксперименты
00.45 Хоккей. КХЛ. «Кубок Локомотива», «Динамо» (Москва) - «Авангард» (Омская область). Прямая трансляция
04.00 Легкая атлетика. Международный турнир. Трансляция из Хорватии
06.15 Top Gear
07.35 Когда континенты сталкиваются
08.30 День с Бадюком
09.00 Моя планета
09.55 Большой тест-

18.50 Давай поженемся!
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «Анна Герман» 16+
23.30 Ночные новости
23.50 Без свидетелей 16+
00.20 Т/с «Борджиа» 18+
01.25 Х/ф «Восходящее солнце» 16+
03.45 Кумиры. Олег Даль

Среда, 5 сентября

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.40, 12.10 Женский журнал
09.50 Жить здорово!
10.55 Модный приговор
12.25 Т/с «Сердце Марии» 16+
13.20 Фазенда
14.00 Другие новости
14.25 Понять. Простить
15.20 ЖКХ
16.15 Пока все дома
17.00 Т/с «Хранимые судьбой»
18.00 Вечерние Новости
18.50 Давай поженемся!
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «Анна Герман» 16+
23.30 Ночные новости
23.55 Без свидетелей 16+
00.20 Т/с «Борджиа» 18+
01.25 Х/ф «Объект моего восхищения» 16+
03.35 Дарья Донцова. Безумная оптимистка

Четверг, 6 сентября

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.40, 12.10 Женский журнал
09.50 Жить здорово!
10.55 Модный приговор
12.25 Т/с «Сердце Марии» 16+
13.20 Фазенда
14.00 Другие новости
14.25 Понять. Простить
15.20 ЖКХ
16.15 Пока все дома
17.05 Т/с «Хранимые судьбой»
18.00 Вечерние Новости

драйв со Стиллавиным
10.45 Рейтинг Тимофея Баженова. Законы природы

Среда, 5 сентября

11.15, 13.40 Все включено
12.05 Top Gear
13.00, 15.00, 18.00, 00.10, 05.10, 07.45 Вести-спорт
13.10 Диалог
14.40, 17.40, 08.00 Вести.гу
15.10 Х/ф «Стэлс в действии» 16+
17.10 Наука 2.0. Эксперименты
18.10 Дневник Летних Паралимпийских игр
19.00 Открытая тренировка Виталия Кличко
19.45, 03.55 Профессиональный бокс. Лучшие бои Виталия Кличко
20.45 Х/ф «Хоккейные игры»
00.25 Хоккей. Серия матчей «Легенды хоккея». Россия - Канада. Прямая трансляция из Санкт-Петербурга
03.00 Битва титанов. Суперсерия-72
05.25 Х/ф «Солдаты фортуны» 16+
07.15 Рейтинг Тимофея Баженова. Человек для опытов
08.15 Моя планета
09.35 «Школа выживания». Адыгея. Переправа через горную реку
10.05 Большой тест-драйв со Стиллавиным
10.50 Рейтинг Тимофея Баженова. Законы природы

Четверг, 6 сентября

11.15, 13.40 Все включено
12.05 Что-то с памятью моей стало...
13.00, 15.00, 18.00, 05.40, 08.00 Вести-спорт
13.10 Рейтинг Тимофея Баженова. Человек для опытов
14.40, 17.40, 08.10 Вести.гу
15.10 Х/ф «Земля - Воздух» 16+
17.10 FAQ
18.10 Дневник Летних Паралимпийских игр
19.00 Х/ф «Солдаты фортуны» 16+
20.50, 05.50 «Удар головой». Футбольное шоу
21.55 Футбол. Первенство России. Футбольная Национальная Лига. «Томь» (Томск) - «Урал» (Екатеринбург). Прямая трансляция
23.55 Футбол. Чемпионат Европы - 2013 г. Молодежные сборные. Отборочный турнир. Россия - Польша. Прямая трансляция

16.15 Пока все дома
17.00 Т/с «Хранимые судьбой»
18.00 Вечерние Новости
18.50 Давай поженемся!
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «Анна Герман» 16+
23.30 Ночные новости
23.50 Без свидетелей 16+
00.25 Т/с «Борджиа» 18+
01.25 Х/ф «Москва на Гудзоне» 16+
03.35 Юлиан Семенов. Онслишкоммногознал...

Пятница, 7 сентября

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.40, 12.10 Женский журнал
09.50 Жить здорово!
10.55 Модный приговор
12.25 Т/с «Сердце Марии» 16+
13.20 Фазенда
14.00 Другие новости
14.25 Понять. Простить
15.20 ЖКХ
16.15 Пока все дома
17.00 Жди меня
18.00 Вечерние Новости
18.50 Поле чудес
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «Анна Герман» 16+
23.30 Без свидетелей 16+
00.00 Т/с «Борджиа» 18+
01.05 Х/ф «Любовь и сигареты» 16+
03.05 Х/ф «Китайский синдром» 18+

Суббота, 8 сентября

05.20, 06.10 Х/ф «Вобору брусника»
06.00, 10.00, 12.00 Новости
08.20 М/с «Детеныши джунглей»
08.50 М/с «Смешарики. ПИН-код»
09.00 Играй, гармонь любимая!
09.45 Слово пастыря
10.15 Смак

01.55 Х/ф «Иностранец» 16+
03.45 Х/ф «Иностранец-2. Черный рассвет» 16+
06.55 Наука 2.0. Программа на будущее
07.25 Наука 2.0. Большой скачок
08.25 Страна.гу
08.50 Моя планета
09.30 Там, где нас нет
10.00 Большой тест-драйв со Стиллавиным
10.45 Рейтинг Тимофея Баженова. Законы природы

Пятница, 7 сентября

11.15, 13.40 Все включено
12.05 Когда континенты столкнутся
13.00, 15.00, 18.00, 23.55, 08.25 Вести-спорт
13.10 Моя рыбалка
14.40 Вести.гу
15.10 Х/ф «Солдаты фортуны» 16+
16.55 Наука 2.0. Программа на будущее
17.30, 08.35 Вести.гу. Пятница
18.10 Дневник Летних Паралимпийских игр
19.00 Top Gear
20.00 Х/ф «Иностранец» 16+
22.00 Х/ф «Иностранец-2. Черный рассвет» 16+
00.55 Хоккей. Серия матчей «Легенды хоккея». Россия - Канада. Прямая трансляция из Ярославля
03.00 Футбол. Чемпионат мира - 2014 г. Отборочный турнир. Азербайджан - Израиль
04.25 Футбол. Чемпионат мира - 2014 г. Отборочный турнир. Нидерланды - Турция. Прямая трансляция
06.25 Футбол. Чемпионат мира - 2014 г. Отборочный турнир. Германия - Фарерские острова
09.05 Вопрос времени
09.30 Большой тест-драйв со Стиллавиным
10.20 Рейтинг Тимофея Баженова. Законы природы

Суббота, 8 сентября

10.45, 14.15, 08.40 Моя планета
12.30 Страна.гу
13.00, 15.00, 17.40, 08.00 Вести-спорт
13.15 Вести.гу. Пятница
13.45 Диалог
14.30, 10.50 В мире животных
15.15, 08.15 Индустрия кино
15.45 Х/ф «Иностранец» 16+
17.55 Дневник Летних Паралимпийских игр

10.55 1812. Бородино
12.15 Х/ф «Война и мир» 16+
15.50 Ералаш
16.20 «КВН». Премьер-лига
18.00 Вечерние Новости
18.15 Да ладно! 16+
18.50 Человек и закон 16+
19.55 Кто хочет стать миллионером?
21.00 Время
21.20 Сегодня вечером 16+
22.50 Х/ф «Бурлеск» 16+
01.00 Х/ф «Шоколад» 16+
03.25 Х/ф «Шампунь» 16+
05.25 «Хочу знать» с Михаилом Ширвиндтом

Воскресенье, 9 сентября

06.00, 10.00, 12.00 Новости
06.10 Х/ф «Я родом из детства»
07.45 Армейский магазин
08.20 М/с «Тимон и Пумба»
08.45 М/с «Смешарики. ПИН-код»
09.00 Здоровье
10.15 Пока все дома
10.55 1812. Изгнание
12.15 Да ладно! 16+
12.50 Роман со зверем
13.55 Х/ф «Укротительница тигров»
15.50 Женщины в поисках счастья
16.45 Х/ф «Ширли-Мерли» 16+
19.20 Праздничный концерт с участием Филиппа Киркорова, Лява Лещенко, Валерии, Тамары Гвердцители, Валерия Меладзе 16+
21.00 Воскресное «Время»
22.10 Больше, чем золото
23.05 Х/ф «Бабло» 18+
00.50 «Тихий дом» на Венецианском кинофестивале
01.25 Х/ф «Испанский английский» 16+
03.40 Документальный фильм

18.40 Футбол. Чемпионат мира - 2014 г. Отборочный турнир. Россия - Северная Ирландия. После матча
19.45 Х/ф «Неудержимые» 16+
21.20 Гран-прис Алексеем Поповым
21.55 Формула-1. Гран-при Италии. Квалификация. Прямая трансляция
23.05 Х/ф «Властелин колец. Возвращение короля» 12+
02.50 Профессиональный бокс. Виталий Кличко (Украина) против Мануэлы Чарра (Германия). Бой за титул чемпиона мира в супертяжелом весе по версии WBC. Прямая трансляция из Москвы

Воскресенье, 9 сентября

11.15, 09.50, 17.50, 05.05 Вести-спорт
12.00 Профессиональный бокс. Рендалл Бейли против Девона Атласандера. Бой за титул чемпиона мира в полусреднем весе по версии IBF. Прямая трансляция из США
14.00 Рейтинг Тимофея Баженова. Человек для опытов
15.10 Страна.гу
15.35 Х/ф «Неудержимые» 16+
17.10 Наука 2.0. Эксперименты
17.35 АвтоВести
18.00 Дневник Летних Паралимпийских игр
18.50 Х/ф «Спецназ»
19.40 Футбол. Прочальный матч Егора Титова. «Спартак» (Москва) - «Динамо» (Киев). Прямая трансляция
21.45 Формула-1. Гран-при Италии. Прямая трансляция
00.15, 08.40 Футбол.гу
00.55 Футбол. Товарный матч. Вторая сборная России - Турция. Прямая трансляция из Ростова-на-Дону
02.55 Профессиональный бокс. Виталий Кличко (Украина) против Мануэлы Чарра (Германия). Бой за титул чемпиона мира в супертяжелом весе по версии WBC. Трансляция из Москвы
05.25 Церемония закрытия Летних Паралимпийских Игр - 2012 г. Прямая трансляция из Великобритании
08.30 Картавий футбол
09.15 Маунтинбайк. Чемпионат мира. Трансляция из Австрии

Понедельник, 3 сентября

05.00 Утро России
09.00 1000 мелочей
09.45 О самом главном
10.30 Т/с «Кулагин и партнеры» 12+
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.30, 19.40 Вести-Москва
11.50 Т/с «Тайны следствия» 12+
12.50 Люблю, не могу! 12+
13.50, 16.45 Вести. Дежурная часть
14.50 Т/с «Ефросинья. Таёжная любовь»
15.45 Т/с «Кровинушка»
17.35 Т/с «Без следа» 12+
20.30 Спокойной ночи, малыши!
20.40 Прямой эфир 12+
21.25 Т/с «Земский доктор. Продолжение» 12+
00.20 Х/ф «Атомная осень 57-го»
01.20 Вести+
01.40 Скальпель для первых лиц. Тайная хирургия

Среда, 5 сентября

05.00 Утро России
09.00 1000 мелочей
09.45 О самом главном
10.30 Т/с «Кулагин и партнеры» 12+
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.15, 19.40 Вести-Москва
11.50 Т/с «Тайны следствия» 12+
12.50 Люблю, не могу! 12+
13.50, 16.45 Вести. Дежурная часть
14.50 Т/с «Ефросинья. Таёжная любовь»
15.45 Т/с «Кровинушка»
17.35 Т/с «Без следа» 12+
20.30 Спокойной ночи, малыши!
20.40 Прямой эфир 12+
21.25 Т/с «Земский доктор. Продолжение» 12+
00.20 Жажда
01.20 Вести+
01.40 Битва титанов. Суперсерия - 72

Вторник, 4 сентября

05.00 Утро России
09.00 1000 мелочей
09.45 О самом главном
10.30 Т/с «Кулагин и партнеры» 12+
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.15, 19.40 Вести-Москва
11.50 Т/с «Тайны следствия» 12+
13:15 «Сардаана»
14:00 «Как сказал Джим» сериал
14:35 «Оружие XX века» документальный сериал
14:50 «Время кино»: Мусорщик. Художественный фильм
16:35 «Год в истории» документальный сериал
16:50 «Белый клык» сериал
17:25 «Мультики из детства»
18:00 «Хотугу сулус»: Норут духобунай баай-кэнчээри ыччакка. I ч.
18:30 «Күнчээн»: Эр-кэзэй
18:45 «Разговор с Президентом». В студии-Президент РС(Я) Е.А.Борисов
20:15 «Параллели поколений» (ТВ «Томпо») 12+
20:30 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
21:05 «Билии тинигин далбар хотуна» («Хотун Булуу» ТВ)
21:35 «Алмазная история фабрики: Нюрбинский ГОК» (ТРК «Алмазный край») 12+
22:15 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
23:00 «Оружие XX века» документальный сериал
14:55 «Время кино»: Просто друзья. Художественный фильм
16:30 «Год в истории» документальный сериал
16:45 «Белый клык» сериал
17:20 «Мультики из детства»
18:00 «Геван»
18:30 «Сардаана» I ч.
19:15 «Недвижимость в Якутии»
19:30 «Год начального образования» (ТВ «Томпо») 12+
20:00 «С заботой о ветеранах»
20:30 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
21:05 «Сулал соруктары» аһабас эфир
21:35 «Аал-луук мас»: с хооон ти-ийэн кэллэ
22:25 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа

3 сентября, понедельник

08:00 «Жемчужина Тихого океана» художественный сериал
09:00 «На пути к звездам» документальный сериал
09:30 «Эпоха. События. Люди» документальный сериал
10:15 «Архив смерти» 1 серия
11:20 «Чемчүүк сааска ийэ тылы ингэри, сахалыи саганны уерэтии» («Нам» ТВ)
12:05 «Хомобой хооон хонутугар» 12:30 «З О Ж и гай-2012»
13:00 «Время знать»
13:30 «Якутия. День за днем» итоговая информационная программа
14:05 «Как сказал Джим» сериал
14:40 «Оружие XX века» документальный сериал
14:55 «Время кино»: Просто друзья. Художественный фильм
16:30 «Год в истории» документальный сериал
16:45 «Белый клык» сериал
17:20 «Мультики из детства»
18:00 «Геван»
18:30 «Сардаана» I ч.
19:15 «Недвижимость в Якутии»
19:30 «Год начального образования» (ТВ «Томпо») 12+
20:00 «С заботой о ветеранах»
20:30 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
21:05 «Сулал соруктары» аһабас эфир
21:35 «Аал-луук мас»: с хооон ти-ийэн кэллэ
22:25 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа

4 сентября, вторник

08:00 «Жемчужина Тихого океана» художественный сериал
09:00 «На пути к звездам» документальный сериал
09:30 «Эпоха. События. Люди» документальный сериал
10:15 «Архив смерти» 2 серия
11:15 «Мой спорт»
11:45 «Люди алмазного края»: Валерий Рудаков (ТРК «Алмазный край») 12+
12:00 «Полярная звезда» телевизионный конкурс
12:45 «Прогресс»

12.50 Люблю, не могу! 12+
13.50, 16.45 Вести. Дежурная часть
14.50 Т/с «Ефросинья. Таёжная любовь»
15.45 Т/с «Кровинушка»
17.35 Т/с «Без следа» 12+
20.30 Спокойной ночи, малыши!
20.40 Прямой эфир 12+
21.25 Т/с «Земский доктор. Продолжение» 12+
00.20 Х/ф «Атомная осень 57-го»
01.20 Вести+
01.40 Скальпель для первых лиц. Тайная хирургия

Среда, 5 сентября

05.00 Утро России
09.00 1000 мелочей
09.45 О самом главном
10.30 Т/с «Кулагин и партнеры» 12+
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.15, 19.40 Вести-Москва
11.50 Т/с «Тайны следствия» 12+
12.50 Люблю, не могу! 12+
13.50, 16.45 Вести. Дежурная часть
14.50 Т/с «Ефросинья. Таёжная любовь»
15.45 Т/с «Кровинушка»
17.35 Т/с «Без следа» 12+
20.30 Спокойной ночи, малыши!
20.40 Прямой эфир 12+
21.25 Т/с «Земский доктор. Продолжение» 12+
00.20 Жажда
01.20 Вести+
01.40 Битва титанов. Суперсерия - 72

13:15 «Сардаана»
14:00 «Как сказал Джим» сериал
14:35 «Оружие XX века» документальный сериал
14:50 «Время кино»: Мусорщик. Художественный фильм
16:35 «Год в истории» документальный сериал
16:50 «Белый клык» сериал
17:25 «Мультики из детства»
18:00 «Хотугу сулус»: Норут духобунай баай-кэнчээри ыччакка. I ч.
18:30 «Күнчээн»: Эр-кэзэй
18:45 «Разговор с Президентом». В студии-Президент РС(Я) Е.А.Борисов
20:15 «Параллели поколений» (ТВ «Томпо») 12+
20:30 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
21:05 «Билии тинигин далбар хотуна» («Хотун Булуу» ТВ)
21:35 «Алмазная история фабрики: Нюрбинский ГОК» (ТРК «Алмазный край») 12+
22:15 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
23:00 «Оружие XX века» документальный сериал
14:50 «Время кино»: Просто друзья. Художественный фильм
16:30 «Год в истории» документальный сериал
16:45 «Белый клык» сериал
17:20 «Мультики из детства»
18:00 «Геван»
18:30 «Сардаана» I ч.
19:15 «Недвижимость в Якутии»
19:30 «Год начального образования» (ТВ «Томпо») 12+
20:00 «С заботой о ветеранах»
20:30 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
21:05 «Сулал соруктары» аһабас эфир
21:35 «Аал-луук мас»: с хооон ти-ийэн кэллэ
22:25 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа

6 сентября, четверг

08:00 «Жемчужина Тихого океана» художественный сериал
09:00 «Чудеса человеческого тела» документальный сериал
09:30 «Эпоха. События. Люди» документальный сериал
10:15 «Архив смерти» 4 серия
11:15 «С заботой о ветеранах»
11:45 «Хотугу сулус»: Норут духобунай баай-кэнчээри ыччакка. I ч.
12:10 «Геван»
12:40 «Аал-луук мас»: с хооон ти-ийэн кэллэ
13:30 «Год начального образования» (ТВ «Томпо») 12+
14:00 «Как сказал Джим» сериал
14:35 «Оружие XX века» документальный сериал
14:50 «Время кино»: Клошар. Художественный фильм
16:40 «Год в истории» документальный сериал
16:55 «Белый клык» сериал
17:30 «Мультики из детства»
18:00 «Хотугу сулус»: Норут духобунай баай-кэнчээри ыччакка. II ч.
18:30 «Күнчээн»: Кэрэ бинигэ
18:50 «Эбүгэ тангыһа кистэлэнэ» I ч. («Таатта» ТВ)
19:20 «Время и люди» (ТРК «Алмазный край») 12+
20:10 «Таптыбын Аммабын...» («Амма» ТВ)
20:30 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
21:05 «Травматология: проблема и надежды»
21:35 «Чурапчы көһөрүллүтүн 70 сылыгар»
22:05 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа

5 сентября, среда

08:00 «Жемчужина Тихого океана» художественный сериал
09:00 «Чудеса человеческого тела» документальный сериал
09:30 «Эпоха. События. Люди» документальный сериал
10:15 «Архив смерти» 3 серия
11:25 «Сардаана» I ч.
12:10 «Геван»
12:40 «Аал-луук мас»: с хооон ти-ийэн кэллэ
13:30 «Год начального образования» (ТВ «Томпо») 12+
14:00 «Как сказал Джим» сериал
14:35 «Оружие XX века» документальный сериал
14:50 «Время кино»: Привет-пока. Художественный фильм
16:40 «Год в истории» документальный сериал
16:55 «Белый клык» сериал
17:30 «Мультики из детства»
18:00 «Күнчээн»: Кулумэн
18:15 «Сардаана» II ч.
19:00 «Пирамида» (ТВ «Нерюнгри») 12+
19:30 «Из золотого фонда ТВ»: Барамат баба санааларым... Артист Кирилл Семенов
20:00 «Охота и ры-

7 сентября, пятница

08:00 «Жемчужина Тихого океана» художественный сериал
09:00 «Открывая прошлое» документальный сериал
09:30 «Эпоха. События. Люди» документальный сериал
10:15 «Евромакс»: Окно в Европу
10:45 «Пирамида» (ТВ «Нерюнгри») 12+
11:15 «Улук дойду улуктуо» («Боробон» ТВ)
12:15 «Сардаана» II ч.
13:00 «Из золотого фонда ТВ»: Барамат баба санааларым... Артист Кирилл Семенов
13:30 «Охота и рыба-

21.25 Т/с «Земский доктор. Продолжение» 12+
00.20 Жизнь взаимности
Ломбарды. Возвращение
01.20 Вести+
01.40 Измеритель ума. IQ

Четверг, 6 сентября

05.00 Утро России
09.00 1000 мелочей
09.45 О самом главном
10.30 Т/с «Кулагин и партнеры» 12+
11.00, 14.00, 17.00,

ЫҤЫРЭХ ТЫПТАР

Тапталлаах ийэбит, эбээбит, 1 Хомустаах олохтооҕо **ПРОКОПЬЕВА ГАЛИНА НИКОЛАЕВНА**, ССРС потребкооперация туйгуна, Бүтүн Союзтаабы потребкооперация X съёһин делегата, Центрсоюз, Россия потребкооперациятыгар 30 сыл энкилэ суох үлэтин иһин знактаах үлэ ветерана, 60 сааскын туолбут кэрэ-бэлиэ күнүнүн итиитик-истинник эбэрдэлибит!

Эн үтүө суобастаахтык, бэринилээхтик үлэлээбиккинэн астынабыт, киэн туттабыт. Дьонго сылаас сыһыанын, үтүө-мааны майгыны, олоххо, үлэҕэ дьулуурун биһиэхэ үтүө холобур, биэргэ тирэх буолар. Эйигин кытта мэлдьи сырдык санаа, үөрүү, дьол эрэ дьүүрэлэстин, олоххо тардыһар күүстээх санаан хаһан да уураабатын. Кырдьары билбэт уһун, дьоллоох олоҕу, санаабытын сатанан, толкуйдаабытын тобуллан истин. Биһиги барыбыт туспутугар мунура суох кыһамныын, сүбэн-аман иһин махтанабыт.

Эбэрдэни кытта кэргэниң Афанасий Иванович, оҕолорун, күтүөттэрин, сиэннэрин

1 Хомустаах нэһилиэтин олохтооҕо, үлэ уонна эргизэн ветерана, 1 Хомустаах ветераннарын балаһанын салайааччыта **ПРОКОПЬЕВА ГАЛИНА НИКОЛАЕВНА** 60 сааскын туолбут үбүлүөйүгүнүн истинник эбэрдэлибит!

Баһарабыт Эйиэхэ санаабытын сатаннын, толкуйдаабытын тобулунун. Улахан дьэ кэргэнгэр этэнгэ буолууну, дьолу-соргуну. Ветераннар тустарыгар үлэҕэр ситиһини.

1 Хомустаах ветераннарын сэбиэтэ

Күндү ийэбитин, элбэх сиэн эбээтин, кэргэммин **СЕРГУЧЕВА НАДЕЖДА ВАРЛАМОВНА** күн сирийн көрбүт 65-с сааскынан ис сүрэхтэн эбэрдэлибит!

Эн сир үрдүгэр төрөөн-үөскээн иэскин толорон элбэх оҕурун төрөтөн, алаһа дьэни иччилээн, сүөһү-ас тутан, оҕолорун атахтарыгар туруоран дьылээн-уоттаан, үлэлээн-хамсаан дьон махтаһын ыллын. Үлэ ветерана буоллун. Оҕолорун оҕолорун көрсөн элбэх сиэн тапталын биллин. Айылға бизэбит аналгынан өссө да уһуннук олоҕо. Оҕолорун, сиэннэрин тапталларыгар угуттанан дьоллоох буол.

Бары үчүгэйи кытта: кэргэниң, оҕолорун, сиэннэрин, кийиниң, күтүөттэрин

Убаастыыр кэргэммин, аҕабытын, эһэбитин Үлэ Кыһыл Знамя ордьан кавалерын, 9 төгүллээх соц. күрэхтэһи кыайылылааһын **ПРОТОПОПОВ ВАСИЛИЙ СЕМЕНОВИЧ** үбүлүөйдээх 75 сааскынан ис сүрэхпиттэн истинник эбэрдэлибит!

Аал оту оттуһан, алаһа дьэни тэринэн 2 кыыс оҕону төрөтөн, иттэн, үөрэтэн, үлэһит дьон, ыал оҕортоон, билгин элбэх сиэн тапталлаах эһэтэ буоларын. Барыбыт туһугар ахсаабат кыһамныын, эйэбэс сыһыанын, өйбүлүн иһин мунура суох махтаһытын тиэрдэбит. Олоххо дьулурун, тэгимгин ыһыктыбакка, куруук үөрөкөгө, чэгиэн-чэбдик сылдыһаргар, оҕолорун, сиэннэрин, аймахтарын тапталларынан уйдаран, чугас, истин дьонун ытыктабылларынан араҕаччыланан дьоллоохтук олоҕо диэн баһа санаабытын этэбит, алгысытын аныбытыт!

Эбэрдэни кытта кэргэниң, кыргыттарың, күтүөттэрин, сиэннэрин

Информация о наличии (отсутствии) технической возможности доступа к системе холодного водоснабжения ОАО "Намкоммунтеплоэнерго" за 2 квартал 2012 года

№	наименование показателя	значение
1	Количество поданных заявок на подключение к системе холодного водоснабжения	19
2	Количество зарегистрированных заявок на подключение к системе холодного водоснабжения	19
3	Количество исполненных заявок на подключение к системе холодного водоснабжения	0
4	Количество заявок на подключение к системе холодного водоснабжения, по которым принято решение об отказе в подключении	0
5	Резерв мощности системы холодного водоснабжения, всего (тыс. куб.м/сутки)	0,625
5.1.	котельная Поликлиника с.Намцы	0,3
5.2.	котельная Квартальная с.Арбын	0,05
5.3.	котельная Новая Школа с.2-Хомустах	0,25
5.4.	котельная Квартальная с.Хатырык	0,03
6	Справочно: количество выданных технических условий на подключение	19

Информация о наличии (отсутствии) технической возможности доступа к системе холодного водоснабжения ОАО "Намкоммунтеплоэнерго" за 1 квартал 2012 года

№	наименование показателя	значение
1	Количество поданных заявок на подключение к системе холодного водоснабжения	1
2	Количество зарегистрированных заявок на подключение к системе холодного водоснабжения	1
3	Количество исполненных заявок на подключение к системе холодного водоснабжения	0
4	Количество заявок на подключение к системе холодного водоснабжения, по которым принято решение об отказе в подключении	0
5	Резерв мощности системы холодного водоснабжения, всего (тыс. куб.м/сутки)	0,3
5.1.	котельная Поликлиника с.Намцы	0,3
6	Справочно: количество выданных технических условий на подключение	19

Информация о наличии (отсутствии) технической возможности доступа к системе теплоснабжения ОАО "Намкоммунтеплоэнерго" за 2 квартал 2012 года

№	наименование показателя	значение
1	Количество поданных заявок на подключение к системе теплоснабжения	17
2	Количество зарегистрированных заявок на подключение к системе теплоснабжения	17
3	Количество исполненных заявок на подключение к системе теплоснабжения	3
4	Количество заявок на подключение к системе теплоснабжения, по которым принято решение об отказе в подключении	0
5	Резерв мощности системы теплоснабжения, всего (Гкал/час)	22,2
5.1	котельная Квартальная №3 с.Намцы	8,3
5.2	котельная Квартальная №4 с.Намцы	4,3
5.3	котельная СХТ с.Намцы	1,9
5.4	котельная МПМК с.Намцы	2,0
5.5	котельная Центральная с.1-Хомустах	1,6
5.6	котельная Центральная с.Кобыкон	1,0
5.7	котельная Центральная с.Искра	0,7
5.8	котельная Школа с.Елейцы	0,9
5.9	котельная Квартальная с.Арбын	1,0
5.10.	котельная Новая Школа с.2-Хомустах	0,5
6	Справочно: количество выданных технических условий на подключение	17

БИЛЭРИИЛЭР

Распоряжение № 68-Р от 23 августа 2012 г. О СОЗДАНИИ ИЗБИРАТЕЛЬНЫХ ОКРУГОВ НА МУНИЦИПАЛЬНЫХ ВЫБОРАХ

На основании решения наследного Совета депутатов № 56-1 от 28 июня 2012 года РАСПОРЯЖАЮСЬ:
1. Создать три избирательных округа для проведения 14 октября 2012 года выборов главы наслега и депутатов

наследного Совета муниципального образования «Хомустахский 1-й наслег», приложение № 01;
2. Контроль за исполнением данного распоряжения возложить на избирательную комиссию МО (председатель Дьяконов М.Н.);
3. Опубликовать распоряжение в улусной газете «Энсиэли».

И.о. главы наслега В.Г. ЖИРКОВ

Приложение №01 к распоряжению МО «Хомустахский 1-й наслег» №68 от 23 августа 2012 г.

Схема одномандатных и многомандатных избирательных округов по проведению выборов главы и депутатов наследного Совета

Наименование избирательного округа	Место работы УИК: адрес, телефон	Место проведения выборов: адрес, телефон	Вид избирательного округа	Границы избирательных округов
1 «Чагда»	ДМШ, ул. Аммосова, №37, тел. 25-296	ДМШ, ул. Аммосова, №37, тел. 25-296	Один пятимандатный округ	ул. Набережная, с №01 по №15 ул. Аммосова, с №01 по №68 ул. Кэнкэмэ, с №01 по №24 ул. Костюшко-Валюжанич, с №01 по №09 ул. Склады, №№ 01, 02
2 «Кысыл-Сыр»	Администрация наслега, ул. Аммосова, №76, тел. 25-275	1-ХСОШ, ул. 50 лет ВЛКСМ, №2, тел. 25-375	Один пятимандатный округ	ул. Набережная, №№15, 17 ул. Аммосова, с №69 по №84 ул. 50 лет ВЛКСМ, с №01 по №29 ул. Зеленая, с № 01 по №17 ул. Сельская, с №01 по №09 ул. Парковая, с №02 по №23 ул. им.Ф.С.Соловьева, №№04, 07, 08 ул.65 лет Победы, №№ 2/1, 16, 20
3 «Хомустахский»	ЦД «Алгыс», ул. Северная, №3, Тел. 25-395	ЦД «Алгыс», ул. Северная, №3, Тел. 25-395	Один пятимандатный округ	ул. Набережная, с №19 по №32 ул. Аммосова, с №85 по №108 ул.Лесная, с №01 по №29 ул. Новая, с №1 по №27 ул. Северная, с №01 по №30 пер.Мирный, с №01 по №05 ул. Туой бэс, №№05\1, 09, 23 ул. им. А.Д. Азарова, №№ 01, 13, 15, 17 пер. им. А.Д. Азарова, №№ 01, 02, 07 ул.им. Л.Н. Неустроева, №3 08\1, 15

Исп. специалист Г.П. Ядреева Тел. 25-275

Распоряжение 25.08.2012 г. № 154/01-08 ОБ ИЗБИРАТЕЛЬНЫХ УЧАСТКАХ НА ТЕРРИТОРИИ МО «ХАТЫН-АРЫНСКИЙ НАСЛЕГ»

В соответствии со статьей 23 Федерального закона от 06.10.2003 № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в РФ», с частью 2 статьи 14 главы 2 Закона РС(Я) 3 № 816-IV от 28.09.2011 г. «О муниципальных выборах в Республике Саха (Якутия)», со статьей 35 Устава муниципального образования, на основании решения № XXXXVIII — 1 сессии наследного Совета II созыва муниципального МО «Хатын-Арынский наслег» от 03.07.2012 г. распоряжаюсь:

1. Провести выборы главы МО «Хатын-Арынский наслег», депутатов МО «Хатын-Арынский наслег» на территории МО «Хатын-Арынский наслег» РС(Я) в следующих участках:

1.1. Хатын-Арынский избирательный участок — ме-

сто проведения МБУ ЦД «Чороон», здание ЦОФ «Арчы», ул. Лена № 29;

1.2. Избирательный участок с. Графский Берег — место проведения МБУ ЦД «Самородок», ул. Центральная № 18;

1.3. Избирательный участок с. Кысыл Деревня — место проведения МБУ ЦД «Сайдыы», ул. Решетникова № 10.

2. Настоящее распоряжение подлежит официальному опубликованию путем размещения в улусной газете «Энсиэли».

3. Контроль исполнения данного решения возложить на председателя избирательной комиссии муниципального образования «Хатын-Арынский наслег» Стрекаловскую Е.В.

И.о. главы МО «Хатын-Арынский наслег» Г.Г. МАРКОВ

РЕШЕНИЕ ИКМО № 2 от 15.08.2012 Хомустахского 1 наслега О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В СОСТАВ КОМИССИИ

В связи с длительной болезнью члена ИКМО Сысолятиной В.А. включить в состав ИКМО вместо выбывшей Сысолятиной В.А. Кривошапкину К.Н. с 15 августа и утвердить ИКМО в следующем составе:

- Дьяконов М.Н. — председатель
- Алексеева Н.А. — зам. председателя
- Азарова С.А. — секретарь
- Кривошапкина К.Н. — член
- Софронова И.Н. — член
- Колесов А.М. — член
- Муксунова А.С. — член

Председатель ИКМО ДЬЯКОНОВ М.Н.

Распоряжение от 24 августа 2012 г. № 37 О СОЗДАНИИ УЧАСТКОВОЙ ИЗБИРАТЕЛЬНОЙ КОМИССИИ в МО «АРЫНСКИЙ НАСЛЕГ» на 2012 г.

Для проведения выборов главы наслега, депутатов наследного Совета 14 октября 2012 г. распоряжаюсь:

1. Создать участковую избирательную комиссию в МО «Арынский наслег» на территории административных

границ поселения.

2. Определить местом нахождения УИК здание наслегной администрации, местом проведения выборов здание МБОУ АСОШ.

3. Контроль за исполнением данного распоряжения оставляю за собой.

И.о. главы МО «Арынский наслег» Ким Н.С.

СПИСОК

выдвинутых и зарегистрированных кандидатов на главу поселения и в депутаты представительного органа муниципального образования «Хамагаттинский наслег» на выборы 14 октября 2012 г. по состоянию на 27 августа 2012 г.

ФИО кандидата	Дата рождения	Образование	Место работы (службы), занимаемая должность
1. Дунаев Александр Григорьевич	18.02.1953	Высшее	Глава МО «Хамагаттинский наслег»
2. Максимов Иван Николаевич	03.09.1960	Высшее	Директор НБОУ «НСОШ № 1»
3. Жирков Александр Владимирович	02.09.1981	Высшее	Инженер ГО и ЧС ГБУ РС(Я) «Намская ЦРБ»
4. Прокопьева Прасковья Ильинична	06.04.1964	Высшее	Генеральный директор инновационного предприятия ООО «Ай-Саха»

СПИСОК

выдвинутых и зарегистрированных кандидатов на главу МО «Тастахский наслег» Намского улуса на выборы 14 октября 2012 г. по состоянию на 23 августа 2012 г.

№№	ФИО кандидата	Дата рожд.	Образование	Место работы
1	Федотов Евгений Станиславович	05.02.1987	среднее	Зам. ген. директора ООО «ТТС»
2	Новгородов Руслан Константинович	13.06.1987	высшее	Зам. главы МО «Тастахский наслег»
3	Куличкин Михаил Михайлович	13.03.1974	высшее	Предс. СХПК «Мымах»
4	Оконешников Семен Константинович	17.02.1966	средн. спец.	Мастер ПУ «Тастах» ООО «Намкоммунтеплоэнерго»

Председатель ИКМО Тихонова М.М.

СПИСОК

выдвинутых и зарегистрированных кандидатов в депутаты представительного органа МО «Тастахский наслег» на выборы 14 октября 2012 г. по состоянию на 27 августа 2012 г.

№№	ФИО кандидата	Дата рожд.	Образование	Место работы
1	Азарова Надежда Егоровна	22.05.1964	средн. спец.	Газооператор
2	Гаврильева Октябрина Семеновна	30.10.1965	средн. спец.	Пом. воспитателя д/с
3	Аргунова Ольга Андреевна	07.02.1962	средн. спец.	ГБУ ГП «Тускул»
4	Замаратский Валерий Владимирович	08.09.1986	средн. спец.	Спортивный инструктор
5	Лиханов Моисей Панкратьевич	05.07.1966	средн. спец.	Газооператор
6	Никитин Родион Никитич	14.07.1955	средн. спец.	Пенсионер
7	Баишева Лариса Романовна	01.01.1961	средн. спец.	Газооператор
8	Келин Эдуард Анатольевич	17.08.1980	средн. спец.	Учитель физкультуры
9	Аргунова Туяра Марковна	07.08.1969	высшее	Учитель начальных классов
10	Васильева Анисия Николаевна	26.08.1967	неоконч. высшее	Техработник СД «Чэчир»

Председатель ИКМО Тихонова М.М.

БИЛЭРИИЛЭР

СПИСОК

выдвинутых и зарегистрированных кандидатов на главу поселения муниципального образования «Хомустахский 1-й наслег» на выборы 14 октября 2012 г. по состоянию на 24 августа 2012 г.

№№	ФИО кандидата	Дата рождения	Образование	Место работы
1	Атласов Александр Павлович	05.06.1965	высшее	Глава МО «Хомустахский 1-й наслег»
2	Соловьева Татьяна Николаевна	18.04.1968	высшее	Вед. специалист МО «Хомустахский 1 наслег»

СПИСОК

выдвинутых и зарегистрированных кандидатов в депутаты представительного органа муниципального образования «Хомустахский 1 наслег» на выборы 14 октября 2012 г. по состоянию на 24 августа 2012 г.

№№	Наименование округов	ФИО кандидата	Дата рождения	Образование	Место работы
1	Округ «Чагда»	Суздальова Александра Ильинична	31.03.1958	Высшее	Врач 1 ХУБ
2		Охлопкова Татьяна Васильевна	06.11.1965	Средн спец.	1 ХСОШ зам. директора по АКЧ
3		Константинов Конон Николаевич	01.06.1963	Высшее	1 Хомустахский ветучасток, заведующий
4		Бережнев Петр Степанович	06.06.1974		МБОУ ДОД «ДШИ» директор
5		Константинова Надежда Васильевна	21.06.1959	Высшее	МБОУДОД ДДТ «Сайды» педагог доп. образ.
6		Мылаханова Анна Григорьевна	28.12.1981	Высшее	МБУ ЦД «Алгыс» худ. руководитель
7		Шарапова Людмила Николаевна	04.05.1959	Средн. спец.	1 ХУБ медсестра
8		Стручкова Татьяна Петровна	28.03.1975	Высшее	Зам. директора по УР 1 ХСОШ
9		Илларионова Ирина Егоровна	05.02.1988	Высшее	Глава КФХ «Алгыс»
10	Округ «Кысыл-Сарыкый»	Алексеева Туяра Алексеевна	24.11.1971	Высшее	Учитель нач. классов
11		Софронов Дьудустан Григорьевич	28.07.1980	Высшее	Педагог доп. образования
12		Березкина Татьяна Алексеевна	29.01.1955	Средн. спец.	Глава КХ «Хатынчаана»
13		Кривошапкин Степан Иванович	09.08.1954	Высшее	Специалист с/х МО «Хомустах. 1 наслег»
14		Новгородова Анна Николаевна	16.10.1965	Высшее	Педагог МБДОУ «Мичийээнэ»
15		Жиркова Надежда Дмитриевна	14.08.1963	Высшее	Зав. библиотеки
16		Новгородова Александра Николаевна	20.01.1974	Высшее	Директор МБУ ЦД «Алгыс»
17		Соловьев Алексей Алексеевич	07.06.1976	Среднее	Водитель-слесарь ОАО «Сахатранснефтегаз»
18		Николаев Юрий Александрович	12.04.1981	Высшее	ИП
19	Округ «Хомустахский»	Заболотца Наталья Валерьевна	15.11.1972	Средн- спец.	Бухгалтер ООО «Кысыл-Сыр Сервис»
20		Винокурова Анастасия Николаевна	22.05.1961	Высшее	Дир. МБОУДОД ДДТ «Сайды»
21		Заровняева Варвара Михайловна	04.06.1974	Высшее	Воспитатель МБДОУ «Мичийээнэ»
22		Аргунов Петр Дмитриевич	28.11.1967	Среднее	Газооператор
23		Филиппова Татьяна Филипповна	18.11.1980	Высшее	Администратор ОКР ДНТА «Мичээр»
24		Новгородов Федор Иванович	05.03.1941	Высшее	Пенсионер
25		Баишев Руслан Семенович	15.06.1968	Среднее	ИП

Распоряжение №74 от 27 августа 2012 г.

О СОЗДАНИИ ИЗБИРАТЕЛЬНЫХ ОКРУГОВ НА МУНИЦИПАЛЬНЫХ ВЫБОРАХ

На основании решения наследного Совета депутатов № 44-1 от 02 июля 2012 г., распоряжаюсь:

- Создать два избирательных округа для проведения 14 октября 2012 года выборов главы наслега и депутатов наследного Совета муниципального образования «Едейский наслег», приложение № 1;
- Контроль за исполнением данного распоряжения возложить на избирательную комиссию МО (председатель Лиханова А.Н.);
- Опубликовать распоряжение в улусной газете «Энсиэли».

И.о. главы МО «Едейский наслег» **И.М. СВИНЮБОВ**

Приложение № 1 к распоряжению МО «Едейский наслег» № 74 от 27 августа 2012 г.

СХЕМА

одномандатных и многомандатных избирательных округов по проведению выборов главы и депутатов наследного Совета

№	Наименование избирательного округа	Место работы УИК: адрес, телефон	Место проведения выборов: адрес, телефон	Вид избирательного округа	Границы избирательных округов
1	«Буденновский»	МБУ «ЦД «Сарыал» Ул. Центральная, 54 Тел: 25-0-86	МБУ «ЦД «Сарыал» Ул. Центральная, 54 Тел: 25-0-86	Один восьмимандатный округ	ул. Центральная, № 21-31, № 26-52 ул. Набережная № 1-27 ул. Мира № 1-36 ул. Буденновская № 1-26 ул. Ядреева-Булдуку № 1-14 пер. Озерный № 1, 2, 3 пер. Туора-Тийт № 1-16
2	«Едейский»	МБУ «ЦД «Сарыал» Ул. Центральная, 54 Тел: 25-0-86	МБУ «ЦД «Сарыал» Ул. Центральная, 54 Тел: 25-0-86	Один семимандатный округ	ул. Лесная № 1-35 ул. Северная № 1-50 ул. Заложная № 1-24 ул. Центральная № 1-19/1, № 2-24 ул. Молодежная № 1-12 ул. Новая № 1-23

В связи с началом запуска котельных производится пробная закачка в теплосеть с 4 сентября 2012 г. Просим вас следить за кранами отопительных приборов, они должны быть закрыты. За неисправный кран и подтопления по вине потребителя ответственности не несем.

Администрация ОАО «Намкоммунтепложерго»

В ГБОУ РС(Я) «Профессиональный лицей № 2» **требуется на работу** следующие специалисты:

- Инженер-механик с высшим образованием (желательно с педагогическим).
  - Мастер производственного обучения по информатике с высшим образованием (желательно с педагогическим).
- Заработная плата от 10000 руб. до 20000 руб. в месяц.
Полный социальный пакет.
Холостым предоставляется комната в общежитии.
Тел. 8(41162) 23-0-41, 89248695723

ГБОУ РС(Я) «Профессиональный лицей № 2» **объявляет дополнительный набор** на 2012-2013 уч. год на базе общего среднего (полного) образования (11 классов):
270802.09 «Мастер общестроительных работ» — Каменщик, электросварщик ручной сварки — 10 мес.
Наш адрес: **Намский улус, с. Графский Берег, ул. Советская, 20. Тел. 8(41162) 23-0-41, 23-0-92, 89245981583**

Продаются:
1. 3-хкомн. квартира или меняю

на 2-хкомн. квартиру с вашей доплатой. 2. А/м УАЗ м/а кат. «В», 2006 г.в., карбюратор или меняю на сруб гаража.

3. Мотолодка «Прогресс-2м» с мотором «Suzuki-40» (двухтактный). Тент, эхолот, эл. помпа, борт. огни, музыка, якорь, спас. жилеты, бак — 100 л. — 250 т.р. без торга.
Тел. 89245682584, 89142617992

Бригада квалифицированных рабочих со своей техникой и оборудованием **выполнит любые бетонные работы** по устройству ленточных фундаментов (под строительство жилых домов), проездов, площадок, тротуаров из своего материала и материала заказчика.
Тел. 89142270622

Намская техническая школа **ДОСААФ** доводит до сведения записавшихся на курсы водителей транспортных средств категории «В» что занятия начинаются **10 сентября 2012 г.**

За справками обращаться в НТШ ДОСААФ по тел. 41-2-24

Потерялась собака, американский стаффорд ширский терьер,

тигрового окраса, белая голова, по кличке Тася. Нашедших просьба вернуть за хорошее вознаграждение.
Тел. 89142624411, 89141081558

КӨННӨРҮҮ

Хаһыат ааспыт нүөмэригэр «Ханна хас хандьытаатый? -2» матырыйаалга Нам селотун баһыллар кандидат Е. Гоголев улуус дьаһалтатыттан туруоруллубутун курдук алдас информация кирибит, дынгэр, кини турс бэйэтин быһаарытынан туруоруммутун биллэрдэ. Онон, Ефим Ефимовичтан бу алдас тахсыбытыгар бырастыы гынарыгар көрдөһөбүт.

Редакция

Продаю котел отопительный КСТТВ-20 с газовой горелкой.
Тел. 89244697164, 89246638927, 89841195993

Меняю место в средней группе МДОУ № 5 «Кэскил» на место в МДОУ № 2 «Кустук».
Тел. 89148271779

Грузовые перевозки до 2-х тонн по селу, по городу.
Тел. 89841160270, 89243661967

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ

ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — **41496;**
бухгалтерия — **41141;**
факс — **41141;**
редакционной-издательской ситим — **41332**

Төрүөт таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улуунун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационной технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгө Федеральной сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олуһунь 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — **ПН №ТУ14-0216.**

Сурукка ааккытын-суолугутун, үлэбитин, дьызыт аадырыһын чопчу ыйын. Редакцияга кирибит суруктар төһөнөрүллүбэттэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатынын мэлдьи биир буолбат.**

«ЭНСИЭЛИ» - Нам улуунун хаһыата.

678380, Саха Республиката, Нам улууна, Нам сэл., Заложная ул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru; editor@namtsy.sakha.ru

Список выдвинутых и зарегистрированных кандидатов в депутаты муниципального образования «Хатын – Арынский наслег» на выборы 14 октября 2012 г.

№	Наименование муниципального образования	Ф.И.О. кандидата	Дата рождения	Образование	Место работы (службы), занимаемая должность
1	МО «Хатын-Арынский наслег»	Окоемов Прокопий Прокопьевич	16.06.1980	Высшее	Хатын - Арынская ветлечебница Заведующий
2		Адамова Нюргуяна Ивановна	31.08.1984	Высшее	МБУ ЦД «Чороон» методист
3		Корякина Саргылана Николаевна	09.11.1967.	Незак. высш.	МКДОУ «Мичээр» с. Кысыл Деревня Заведующая
4		Винокурова Айталина Гаврильевна	07.10.1969	с р е д н. спец.	МБУ ЦД «Сайды» директор
6		Корчанова Евдокия Поселовна	13.09.1968	с р е д н. спец.	М Б О У « Х А С О Ш » и м. И.Е.Винокурова техработник
7		Павлов Анатолий Иванович	30.09.1984	Высшее	УКСИ АМО «Намский улус гл.специалист
8		Сивцев Петр Семенович	11.07.1981	Высшее	МБОУ ЦРР детский –сад -1 «Хатынчаана» с. Аппаны охраннык
10		Мальцева Мария Ивановна	12.03.1970.	Высшее	ГБОУ НИЛ № 2 преподаватель
11		Жирков Евгений Геннадьевич	15.03.1969	Высшее	Наследная администрация МО «Хатын-Арынский наслег» председатель наследного Совета
12		Федорова Марианна Сергеевна	20.06.1980	Высшее	МБОУ ЗООШ зам.директора по УВР
14		Лебедева Оксана Ивановна	13.02.1964	с р е д н. спец.	ГБУ РС(Я) Намская центр. больница инфекционное отделение санитарка
15		Колесова Александра Аркадьевна	14.05.1964	с р е д н. спец.	ГБУ РС(Я) Намская центр. больница инфекционное отделение санитарка

Председатель ИКМО «Хатын-Арынский наслег»

Е.В. Стрекаловская

Секретарь ИКМО «Хатын-Арынский наслег»

Н.С. Саввина

Список выдвинутых и зарегистрированных кандидатов на должность главы муниципального образования «Хатын-Арынский наслег» на выборы 14 октября 2012 г.

№	Наименование муниципального образования	Ф.И.О. кандидата	Дата рождения	Образование	Место работы (службы), занимаемая должность
1	МО «Хатын-Арынский наслег»	Соловьев Альберт Иннокентьевич	06.01.1972	Незак. высшее	ИП «Соловьев А.И.»
2		Слепцов Юрий Иннокентьевич	13.12.1962	Высшее	Наследная администрация МО «Хатын-Арынский наслег» Глава наслега

Председатель ИКМО «Хатын-Арынский наслег»

Е.В. Стрекаловская

Секретарь ИКМО «Хатын-Арынский наслег»

Н.С. Саввина

<p>Күндү таптыр кэргэним, аҕабыт, тапталлаах эһэбит</p> <p>ПОПОВ Степан Дмитриевич</p> <p>хохолтолоохтук олохтон туораабытын диригиник курутууан туран иһитинэрэбит.</p> <p>Кэргэнэ, уолаттара, кийиитэ, сиэнэ</p>	<p>Күндүтүк саныр балтыбыт Анастасия Егоровна уонна сиэн балтыбыт Люба дьиз кэргэтигэр тапталлаах оҕолор, күндү сиэннэрэ.</p> <p>АРТЕМ</p> <p>күн сириттэн букатыннаахтык барбытынан диригин курутбараммытын тиэрдэбит.</p> <p>Сысоляттин Т.А., Сысоляттин А.Т., Попов Е.М. дьиз кэргэтигэрэ</p>
<p>Таптыр бырааппыт, убайыт, Затон оскулатын директора, Саха республикатын спордун туйгуна</p> <p>ПОПОВ Степан Дмитриевич</p> <p>олус хохолтолоохтук күн сириттэн туораабытын курутууан туран иһитинэрэбит.</p> <p>Биригэр төрөөбүттэрэ, чугас аймахтара</p>	<p>Нам селотун 5 №-дээх «Кэскил» оҕо садын үлэһитигэр Шапошникова Евдокия Иннокентьевнага тапталлаах балта, чугас дьонугар кыыстары, сиэннэрэ</p> <p>ШАПОШНИКОВА Елизавета Петровна</p> <p>ыарахан ыарыттан ыалдын олохтон туораабытынан диригин курутбараммытын тиэрдэбит. Аһыгытын тэنگэ үлэстэбит.</p> <p>5 №-дээх «Кэскил» детсад коллектива</p>
<p>Выражаем глубокое соболезнование супруге, ее детям, родным и близким по поводу трагической кончины директора Затонской основной общеобразовательной школы</p> <p>ПОПОВА Степана Дмитриевича.</p> <p>Скорбим вместе с вами.</p> <p>Администрация, профком и коллектив ЗООШ</p>	<p>Өр сыларга ыаллы олорубут ыалбыт Шапошниковтарга тапталлаах сиэнэ, балтылары</p> <p>ШАПОШНИКОВА Лиза (Лица)</p> <p>эдэр сааһыгар ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан диригин курутбараммытын тиэрдэбит.</p> <p>Чугас ыаллары: Егоровтар, Колесова М.К., Захарова Е.В., Романова А.Р., Сивцева У.Н.</p>
<p>«Намкоммунтепложерго» ААО администрацията уонна профкома Большакова Марфа Дмитриевнага, кэргэнигэр Большаков Николай Владимировичка, кинилэр оҕолоругар, аймахтарыгар тапталлаах бырааттара, убайдара</p> <p>ПОПОВ Степан Дмитриевич</p> <p>соһумардык күн сириттэн барбытынан диригин курутбараммытын тиэрдэбэлэр.</p>	<p>Күндү дүүгэбэр Дуняшаба кини тапталлаах кыыһа</p> <p>ЛИКАЧОК</p> <p>б.д. атырдьах ыйын 26 күнүгэр ыарахан ыарыттан суорума суолламмытыгар диригин курутбараммытын тиэрдэбим.</p> <p>Кривошапкина Айталина Юрьевна</p>
<p>Күндүтүк саныр бырааппыт, убайыт, Затон ситэтэ суох орто оскулатын директора</p> <p>ПОПОВ Степан Дмитриевич</p> <p>б.д. атырдьах ыйын 17 күнүгэр хохолтолоохтук күн сириттэн барбытынан кэргэнигэр Мария Матвеевнага, оҕолоругар уонна бары аймахтарыгар диригин курутбараммытын тиэрдэбит.</p> <p>Графтан, Абыйтан, Намтан Софроновтар, Сидоровтар</p>	<p>Выражаем глубокое соболезнование Шапошниковой Елизавете Прокопьевне и ее родным и близким по поводу кончины после тяжелой болезни любимой внучки, племянницы, дочери</p> <p>ШАПОШНИКОВОЙ Лизы.</p> <p>Скорбим вместе с вами.</p> <p>Педагогический НСОШ № 2, классный руководитель Хунданова С.С., одноклассники выпуска 2011 г.</p>
<p>«Хатын Арыны нэһилиэгэ» МТ дьаһалтата, нэһилиэк сэбиэтэ, ветеранары сэбиэтэ Затон ситэтэ суох орто оскулатын директора</p> <p>ПОПОВ Степан Дмитриевич</p> <p>соһумардык олохтон туораабытынан кэргэнигэр, оҕолоругар, сиэнигэр, аймахтарыгар диригин курутбараммытын тиэрдэбит.</p>	<p>Күндү аҕабыт, эһэбит, 2 Хомустаах олохтооҕо</p> <p>ТИМОФЕЕВ Иннокентий Семенович</p> <p>б.д. атырдьах ыйын 28 күнүгэр ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытын бары аймахтарыгар, билэр дьоммутугар диригиник курутууан туран иһитинэрэбит.</p> <p>Кэргэнэ, оҕолоро, сиэннэрэ</p>
<p>Табаарыстарбытыгар Анастасия Егоровна, Николай Николаевич Захаровтарга, кыыстарыгар Любага, күтүөттэригэр Жораба тапталлаах сиэннэрэ, оҕолоро</p> <p>АРТЕМ</p> <p>ылдээн күн сириттэн барбытынан диригин курутбараммытын тиэрдэбит, аһыгытын үлэстэбим.</p> <p>Дьяконова Т.Т., Сандулина В.С., Ким Е.И., Н.В., Васильевтар, Шамаевтар</p>	<p>Күндү, таптыр оҕобут</p> <p>ИЛЬИН Иван Иванович</p> <p>б.д. атырдьах ыйын 27 күнүгэр күн сириттэн барбытын бары билэр дьонугар, табаарыстарыгар диригиник курутууан туран иһитинэрэбит.</p> <p>Ийтэ, эдьийэ, балта, бырааттара</p>
<p>Күндү табаарысыт, доҕорубут</p> <p>ИЛЬИН Иван Иванович</p> <p>олохтон туораабытынан дьонноругар, ийэтигэр, эдьийигэр, племянниктарыгар диригин курутбараммытын тиэрдэбит.</p> <p>Табаарыстары, доҕоттору, Нам</p>	

«Энсиэли» хаһыат РИС талылынна, таһылынна уонна бэчээтиир сыаҕар бэчээттэннэ. **Аадырыһа:** Нам сэл. Заложная ул. №4 Формата А3. Кээмэйэ 2,5 бэчээт. лис **Көнүл сыһанаан атыһыанар Индэкс — 54889.** Тираһа — 1634 Бэчээккэ илии баттангытын графига — 12:00 ч. 31.08.2012 с. Бэчээккэ илии баттанна — 11:20 ч. 31.08.2012 с.